Helyi Esélyegyenlőségi Program

Kondoros Város Önkormányzata

2023-2028

A 2025-ös felülvizsgálat alkalmával beírtakat kék színnel jelöltük.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 8
Célok 9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 10
1. Jogszabályi háttér bemutatása 10
2. Stratégiai környezet bemutatása 11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 55
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 78
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 84
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 85
1. A HEP IT részletei 85
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 85
Jövőképünk 85
Az intézkedési területek részletes kifejtése *(kitöltése javasolt, opcionális)* 86
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 96
3. Megvalósítás 100
3.1 A megvalósítás előkészítése 100
3.2 A megvalósítás folyamata 101
3.3 Monitoring és visszacsatolás 103
3.4 Nyilvánosság 104
3.5 Kötelezettségek és felelősség 106
3.6 Érvényesülés, módosítás 105
4. Elfogadás módja és dátuma 106

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló, **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva**, Kondoros Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kondoros Város Magyarország délkeleti részén, az Alföldön, Békés megyében helyezkedik el, a fővárostól 184 km-re. A települést a 44-es számú főút szeli ketté. Területe 8184 ha, felszíne sík, tengerszint feletti magassága 85-95 méter. A 4536 fős lakosság (2337 nő, 2199 férfi) mezőgazdasági munkákból él, ipari, szolgáltatási szektorban dolgozik, vagy a környező városokban vállal munkát. A település külterületének 95 %-a művelhető földterület, kiváló minőségű termőfölddel.

A történelmi dokumentumok először 1229-ben említik Kondoros nevét, mint a békési plébániához tartozó egyházat. A török hódoltság idején erősen lepusztult, 1875. december 23-án alakult újjá Kondoros.

A település attól fogva folyamatosan fejlődik, és tudatosan épül, szépül. Kondoros legfőbb látványossága a híres **Kondorosi Csárda**, ahol megfordult az Alföld legendás betyárja, Rózsa Sándor. Az épület egyik szárnya jelenleg helytörténeti múzeumnak ad helyet, míg a másik részben étterem működik. Fontos turisztikai érték a műemléki védettség alatt álló **Batthyány-Geist Kastély** és a kastélykertben álló kápolna, amely az 1850-es évek elején épült Ybl Miklós és Pollach Ágoston tervei alapján. Turisztikai látványosság továbbá a Magyar- Szlovák Táj- és Alkotóház, Evangélikus Templom, Katolikus Templom és a Városháza.

Kondoros lakónépessége minden természeti vonzereje ellenére évről-évre csökken az alábbiak szerint:

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	**Fő** (TS 001)	**Változás**
2016	4 851	bázis év
2017	4 794	98,82%
2018	4 741	98,89%
2019	4 600	97,03%
2020	4 590	99,78%
2021	4 531	98,71%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

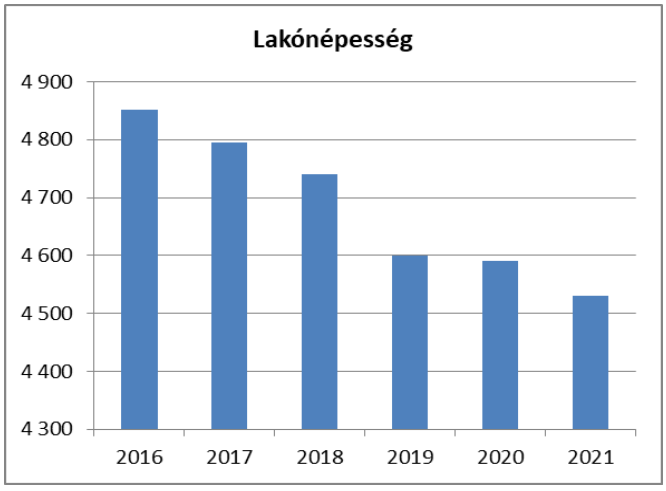

Kondoros lakónépessége 1995-ben 6254 fő, 2012-ben 5164 fő volt. 2022-re 4639 főre csökkent a lakosságszám. Kondoros lakossága sajnos évtizedek óta folyamatosan csökken.
A 2025-ös adatok alapján Kondoroson a lakosságszám 4536 fő, vagyis a lakosságszám tovább csökkent.

Amint az közismert, Magyarország lakossága folyamatosan csökken. Jelentős különbség van azonban az ország, illetve a régió egyes területei között a fogyás mértékét tekintve. A Dél-Alföld népessége is csökkent. Békés megye esetében ez a mutató még kedvezőtlenebb képet mutat: a régió megyéi közül összességében itt a legrosszabb a helyzet.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 348	2 519	4867	48,24%	51,76%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			113	2,32%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	283	283	566	5,81%	5,81%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	58	68	126	1,19%	1,40%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 399	1 280	2679	28,74%	26,30%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	181	206	387	3,72%	4,23%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	427	682	1109	8,77%	14,01%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

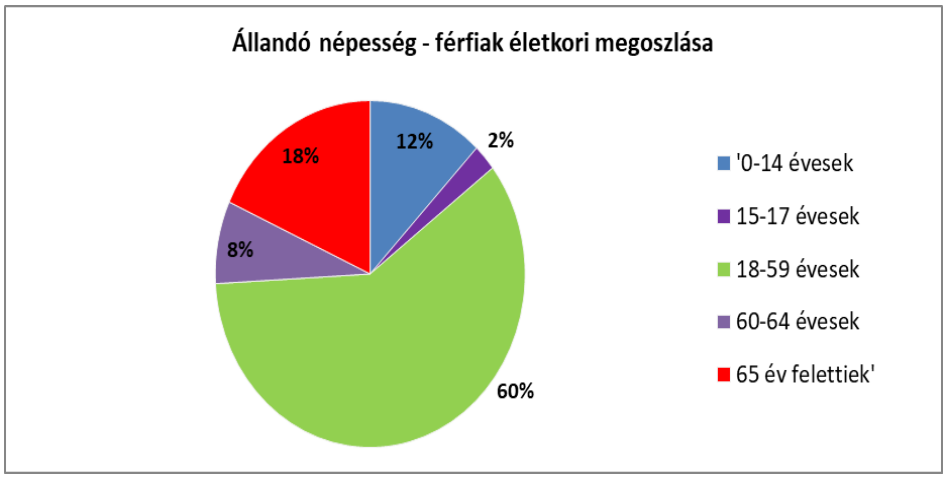

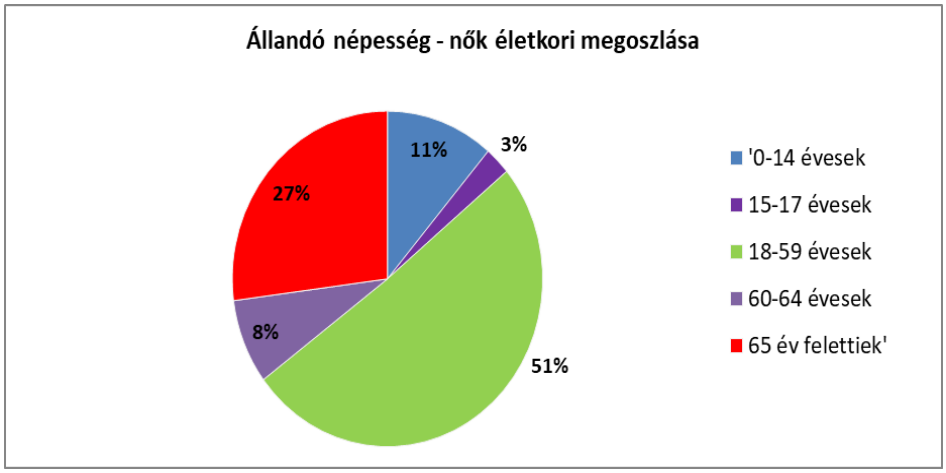

A táblázat adataiból jól látható, hogy Kondoroson a nő-férfi arány 65 éves korig közel megegyező, nincs nagy eltérés. 65 év felett viszont 5 %-os többségben vannak a nők.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2016	1 122	585	191,79%
2017	1 108	586	189,08%
2018	1 120	592	189,19%
2019	1 109	566	195,94%
2020	1 111	574	193,55%
2021	1 109	582	190,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési mutatók alapján elmondható, hogy Kondoros lakossága jelentősen öregszik. A lakosság számában a fiatalok egyre kevesebben vannak, a korfa a település esetében az országos átlaghoz hasonlítható. A népesség korösszetétele is megváltozott az elmúlt évtizedben. A 60 éven felüliek aránya emelkedett, amely azt a tényt tükrözi, hogy elöregedő település Kondoros.

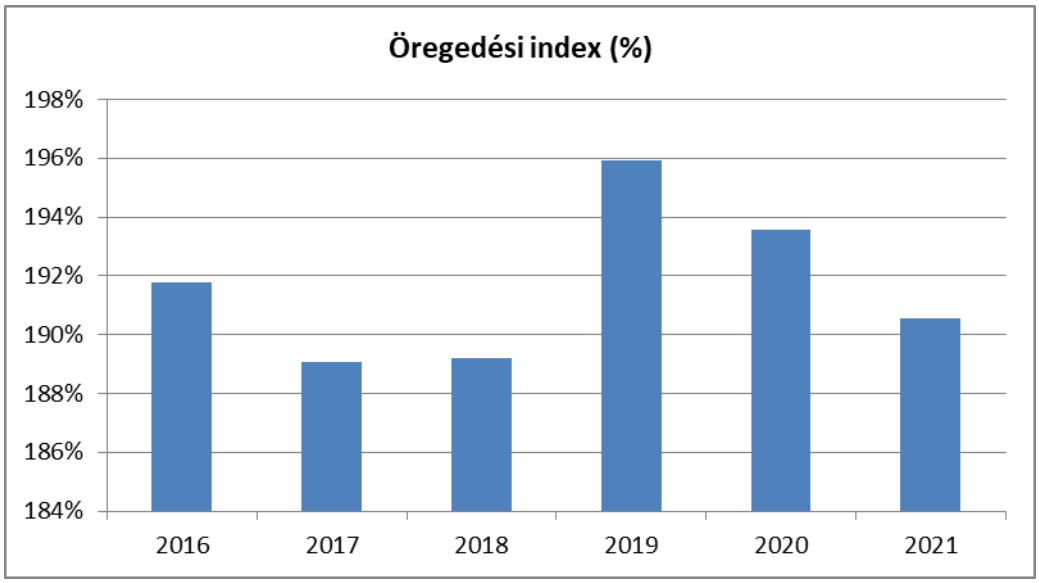

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2016	0,00
2017	-0,41
2018	-3,78
2019	-19,91
2020	9,36
2021	2,85

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi elvándorlások száma évről-évre növekszik, e mellett a természetes szaporodás csökken. A település népességének, akárcsak az ország népességének elöregedése következtében egyre inkább megnövekszik a szociális szolgáltatások iránti igény.

A szociális szolgáltatások iránti igény növekedéséhez hozzájárul, hogy a környezethez képest olcsóbb ingatlanárak miatt beköltözők nagyobb arányban a szociálisan rászorulók közé tartoznak.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2016	-8,82
2017	-12,03
2018	-9,65
2019	-14,13
2020	-13,28
2021	-16,23

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. Demográfiai problémát az állandósult természetes fogyás jelenti, aminek következtében a város lakosságszáma lassú ütemben, de folyamatosan csökken. A természetes születés/halálozás folyamatát elemezve azt állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt években negatív volt a település mérlege. Az ok a természetes fogyás, a halálozások száma meghaladta az élve születések számát.

Összességében elmondható, hogy a népességszám a természetes szaporodás csökkenése és az elvándorlás miatt csökken. Különösen veszélyes a fiatalok elvándorlása, mert így az itt maradó lakosság fokozatosan elöregszik. Az elvándorlók leginkább a szakképzett munkaerő és az értelmiség köréből kerülnek ki, így a szellemi potenciál is csökken.

Értékeink, küldetésünk

A megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód:
Az egyenlő bánásmód elveinek tiszteletben tartása és az esélyegyenlőség elősegítése érdekében támogató intézkedéseket hoznak.
A munkáltató elkötelezettséget vállal, hogy a foglalkoztatás során megelőzi és megakadályozza a munkavállalók hátrányos megkülönböztetését. Ez kiterjed a munkaerő-felvételre, az alkalmazásnál a munkabérek, a jövedelmek, a juttatások, a képzés, a továbbképzés és egyéb ösztönzések meghatározására, az áthelyezés, a felmondás és egyéb foglalkoztatással összefüggő esetekre.

Kiterjed továbbá a munkavállalók bárminemű, különösen koruk, nemük, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük stb. miatti diszkriminációra. Ez alól kivétel a foglalkoztatás jellegéből, vagy természetéből egyértelműen következő, szükséges megkülönböztetés esetei. Kiemelt figyelmet fordít a munkavállalók életkora, neme, nemzetiségi hovatartozása, családi vagy egészségügyi állapota miatt bekövetkező közvetlen vagy közvetett megkülönböztetés megelőzésére, megszüntetésére.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása
A munkáltató a foglalkoztatás során tiszteletben tartja a munkavállalók emberi értékeit, méltóságát, egyediségét. A munkáltató a saját és a munkavállalók érdekeit figyelembe véve, azokat összeegyeztetve olyan munkafeltételeket, munkakörülményeket, munkahelyi légkört alakít ki, amelyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzéséhez és megerősítéséhez hozzájárulnak.

Partneri kapcsolat, együttműködés
A munkáltató a foglalkoztatási viszony keretei között is a partnerség elvének érvényesítésére törekszik. Ennek érdekében átlátható szerződéses viszonyokat alakít ki, szem előtt tartva a kölcsönös előnyök egyidejű biztosítását.

Társadalmi szolidaritás
A foglalkoztatás vagy más, társadalmilag hasznos tevékenység során semmilyen korú, nemű, nemzetiségű, családi vagy egészségügyi állapotú munkavállaló sem értékesebb a társadalom számára a másiknál.
Társadalmunk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit.

Méltányos és rugalmas elbánás
A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére, amely érheti a munkavállalókat foglalkoztatásuk során. A munkáltató olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedéseket dolgoz ki, amelyek elősegítik az érintettek foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kondoros Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.
A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Kondoros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződéseivel, egyházaival, önszerveződéseivel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Kondoros Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 101/2012. (IV. 05.) sz. ÖK. Határozatával került elfogadásra Kondoros Nagyközség Önkormányzat első Esélyegyenlőségi Programja.
Esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő képviselő-testületi rendeletek/határozatok:
Kondoros Önkormányzat Képviselő-testületének többször módosított 6/2016. (III.25.) Ök. rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről.
Kondoros Város Önkormányzat Képviselő-testületének többször módosított 4/2015. (II.25.) ÖK. rendelete a szociális ellátás helyi szabályairól.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás-politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás-politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030**, **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Békés megyei feladat-ellátási intézményhálózat
- Helyi vidékfejlesztési Stratégia
- Településrendezési terv
- Településfejlesztési koncepció
- Költségvetési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A szarvasi kistérség területe 822 km2, lakosainak száma 45.577 fő, népsűrűsége 55,4 fő/km2. A kistérséget nyolc település alkotja: Szarvas város, Gyomaendrőd város, Kondoros város, valamint Békésszentandrás, Csabacsűd, Hunya, Kardos, Örménykút községek.

A kedvezményezett kistérségek besorolásáról szóló 311/2007.-es kormányrendelet alapján a kistérség hátrányos helyzetű, azonban nem tartozik a leghátrányosabb helyzetű és a komplex programmal segítendő leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé. A régió 25 kistérsége közül 19 tartozik a hátrányos helyzetű kistérségek közé, melyek közül 3 leghátrányosabb helyzetű, 5 pedig komplex programmal támogatott leghátrányosabb helyzetű besorolást kapott. A Dél-alföldi régióban tehát mindössze 6 olyan kistérség van, amely a fenti kormányrendelet alapján nem számít hátrányos helyzetűnek. A kistérséghez tartozó települési önkormányzatok képviselő-testületei önálló jogi személyiséggel rendelkező többcélú kistérségi társulást hoztak létre, amely rögzíti a társult települések közötti funkcionális munkamegosztás főbb kereteit.
A társulás neve: Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása, székhelye Szarvas város.

A Többcélú Társulás összetett funkciót lát el:
1) biztosítja a kistérséghez tartozó települési önkormányzatok kapcsolat- és együttműködési rendszere szervezeti keretét,
2) biztosítja, megszervezi, összehangolja és fejleszti a térségi közszolgáltatásokat, különös figyelemmel az egyes települések önkormányzatainak teljesítőképességét meghaladó önkormányzati feladathatáskör, valamint a közszolgáltatási rendszer közös, ill. térségi rendszerének kialakítására, szervezésére, összehangolására, működtetésére, fejlesztésére,
3) összehangolja, integrálja, fejleszti a térség intézményrendszerének feladatellátását,
4) koordinálja és fejleszti a feladatellátás feltétel- és forrásrendszerét,
5) ellátja a közigazgatási (államigazgatási) feladat- és hatásköröket.

A kistérségben Szarvas a kistérségi központ, ebből fakadóan a szolgáltatók a városban, mint kistérségi körzetközpontban koncentrálódnak:

1. Közszolgáltatások
   - Ivóvízellátás (Szarvas, Csabacsűd)
   - Hulladékszállítás (Szarvas, Csabacsűd)
   - Regionális szúnyoggyérítés a holtágak mentén (Szarvas, Békésszentandrás)

2. Közoktatás
   - Szarvas Város Pedagógia Szolgálata 2002. január 1-től deklaráltan kistérségi feladatot lát el.
   - Középiskolai oktatás, kollégiumi ellátás. Nem deklarált formában a kistérségi együttműködés kereteibe is illeszkedik.
   - Nemzetiségi nyelvi oktatás (szlovák nyelvű).
   - Alapfokú minősített művészetoktatás.

3. Egészségügyi ellátás
   - A kistérség teljes területére kiterjedő központi orvosi ügyeleti szolgálat. Szarvas Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája
   - Járóbeteg szakorvosi ellátás: Szarvas majdnem teljes körű kistérségi feladatot lát el valamennyi társult település lakossága számára (A kistérségben Gyomaendrődön is van szakrendelő, így Gyomaendrőd Város és Hunya Községben nem kötelezi szakorvosi ellátás Szarvast).
   - Védőnői és iskola-egészségügyi ellátás mikrotársulás keretében, Csabacsűd, Kardos, Örménykút és Szarvas részvételével.

4. Környezetvédelem
   - Kistérségi Környezetvédelmi Program megalkotása /1995. évi LIII tv. 46. §./
   - Regionális hulladéklerakó megépítése.
   - Körös-Holtág rehabilitáció.

5. Közigazgatás (Jogszabály alapján)
   - Okmányirodai, gyámhivatali, kiemelt építéshatósági feladatok
   - Országgyűlési képviselő- és helyi önkormányzati választások.

6. Katasztrófa-elhárítási, védelmi feladatok
7. Nem önkormányzati, de kistérségi szinten ellátott feladatok:
   - NAV ügyintézés
   - TB és nyugdíj-ügyintézés
   - Tisztiorvosi szolgálat (NNK)

- Földhivatali ügyintézés (Járási Földhivatal)
- Állategészségügyi feladatok
- Növényvédelmi szolgálat

8. Körös-szögi Kistérségi Területfejlesztési Ügynökség Közhasznú Társaság (a kistérség összes településén)

9. Falugazdász hálózat (Szarvas, Kondoros)

10. Agrárkamarai szaktanácsadói hálózat (Szarvas, Kondoros)

11. Kistérségi iroda (Szarvas)

A kistérséghez nyolc település tartozik. Valamennyi település önálló önkormányzattal, főállású polgármesterrel rendelkezik. ~~A kistérségben Örménykút és Hunya településeken, valamint Kardos és Kondoros településeken körjegyző látja el a feladatokat.~~ A közigazgatási járási feladatokat Szarvas város látja el.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez szükséges adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) biztosította a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) saját adatgyűjtései és más adatforrásból átvett adatközlései által, melyeket helyenként kiegészítettünk helyi adatgyűjtésből származó adatokkal.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.
A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján;

„4. § (1) E törvény alkalmazásában

a) *jövedelem:* – az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b) és (1c) bekezdésben foglaltakra – az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjatv.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a Szjatv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló törvény vagy az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) *vagyon:* ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt – jövedelemként figyelembe nem vett – összeg, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege a szociális vetítési alap összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke a szociális vetítési alap összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;”

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	56,26	42,19
2017	56,33	37,88
2018	57,02	34,74
2019	57,28	31,17
2020	55,17	30,52
2021	55,70	29,82

Forrás: TeIR, KSH Tstar

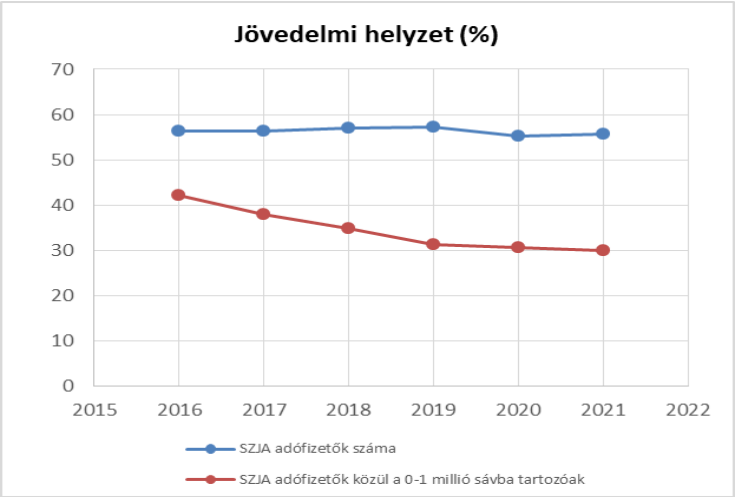

Némi pozitívum, hogy az adófizetők körében csökkent az 1 millió forint alatti jövedelem után fizető adózók száma. Amíg 2016-ban az adót fizetők 55 %-os köréből több, mint 40 % tartozott az 1 millió forint alatti jövedelem után fizetők közé, ez 2021-re 30 %-ra csökkent. Nyilván ennek az is oka, hogy a fizetések az évek során emelkedtek. A szociális szférának tulajdonképpen azokat kell segíteni, akik ebbe az alacsony jövedelmű csoportba tartoznak, mert az ő megélhetésük jelentősen nehezített.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2016	3,04	2,45	2,75%
2017	2,63	3,35	2,99%
2018	3,36	3,02	3,19%
2019	3,48	2,45	2,97%
2020	3,99	4,33	4,16%
2021	2,78	3,76	3,27%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

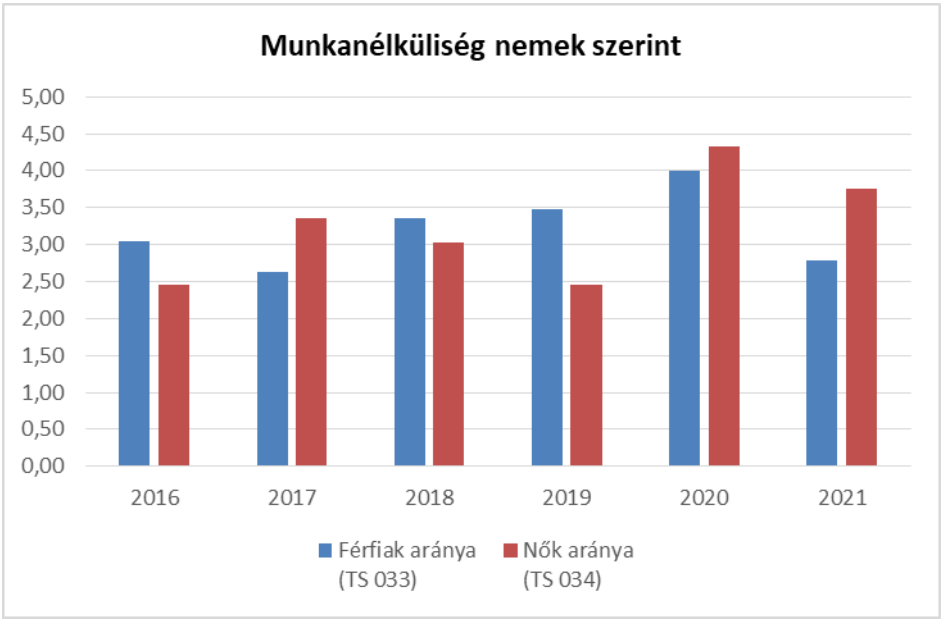

Kondoros Város 2018-2023 évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjában még az aktív korú lakosság 7 %-a volt nyilvántartott álláskereső. Ehhez képest pozitív változás, hogy csökkent az álláskeresők száma. Jelenleg 3 % körüli az arányuk. A 2020-as évben volt 4 % fölött, de ezt az emelkedést nagy valószínűséggel a Covid okozta.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	93	99	104	95	131	100
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	6,00	5,00	5,00	3,00	6,00	12,00
	%	6,45%	5,05%	4,81%	3,16%	4,58%	12,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	23,00	10,00	11,00	10,00	15,00	9,00
	%	24,73%	10,10%	10,58%	10,53%	11,45%	9,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	9,00	9,00	13,00	18,00	15,00	14,00
	%	9,68%	9,09%	12,50%	18,95%	11,45%	14,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	10,00	7,00	9,00	6,00	11,00	4,00
	%	10,75%	7,07%	8,65%	6,32%	8,40%	4,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	11,00	15,00	15,00	8,00	13,00	4,00
	%	11,83%	15,15%	14,42%	8,42%	9,92%	4,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	13,00	11,00	15,00	5,00	13,00	9,00
	%	13,98%	11,11%	14,42%	5,26%	9,92%	9,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	6,00	13,00	8,00	14,00	8,00	6,00
	%	6,45%	13,13%	7,69%	14,74%	6,11%	6,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	6,00	15,00	9,00	8,00	13,00	9,00
	%	6,45%	15,15%	8,65%	8,42%	9,92%	9,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	7,00	11,00	10,00	6,00	13,00	6,00
	%	7,53%	11,11%	9,62%	6,32%	9,92%	6,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	3,00	9,00	17,00	24,00	27,00
	%	2,15%	3,03%	8,65%	17,89%	18,32%	27,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

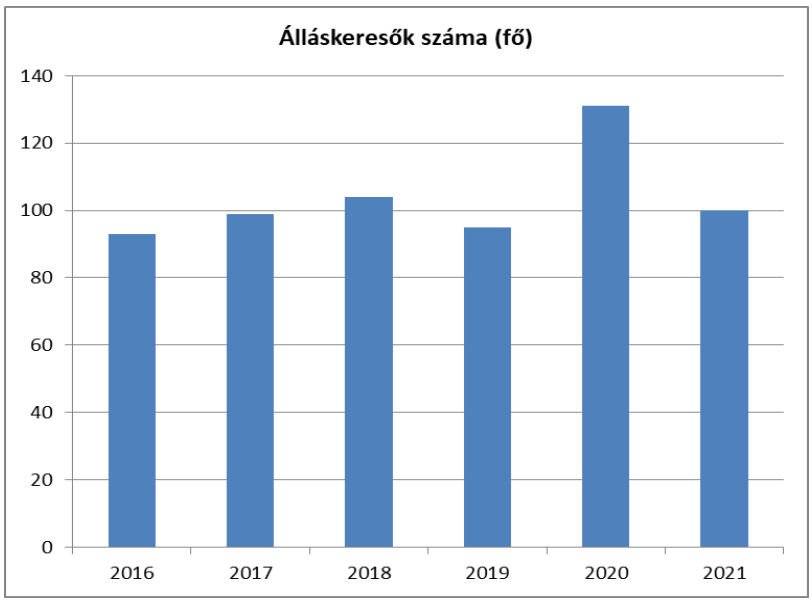

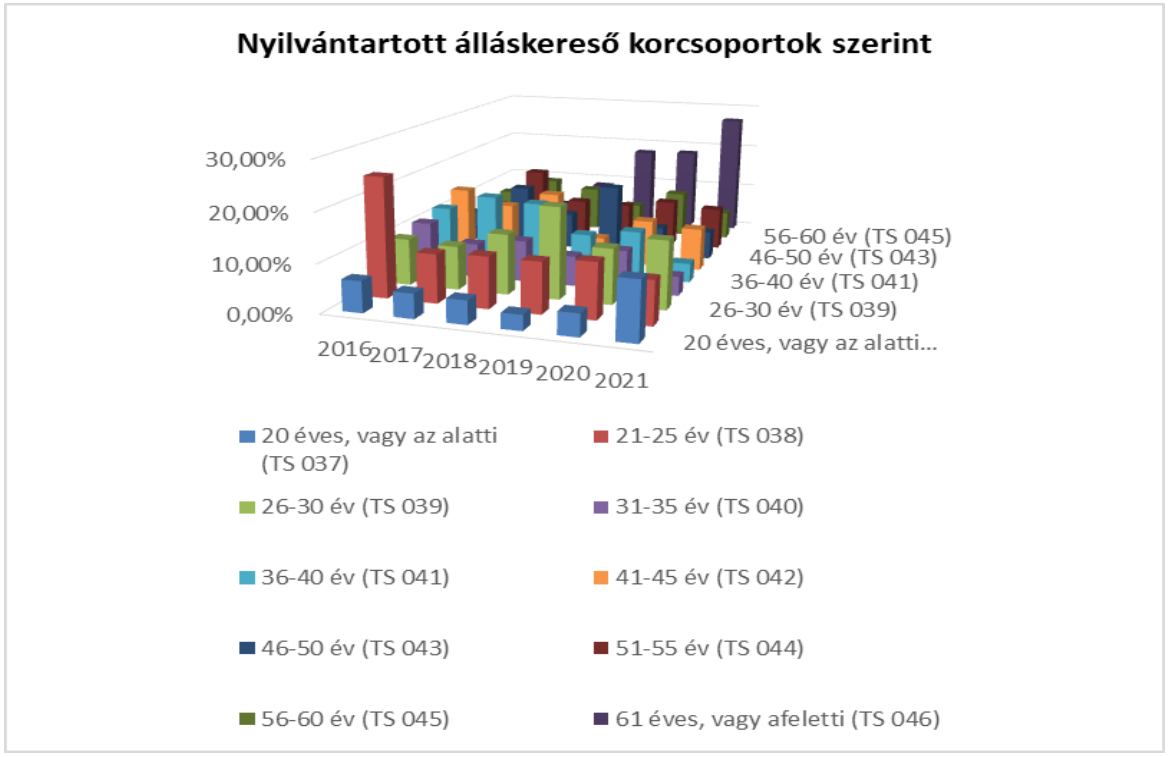

3.2.2. táblázat adatai - különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben - rámutathatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés, vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

Bár annak örülhetünk, hogy a regisztrált álláskeresők száma csökkent, azt továbbra is látnunk kell, hogy a regisztrált álláskeresők körében folyamatosan magasabb a nők aránya.

A pályakezdő álláskeresőkre sajnos jellemző, hogy nem költöznek haza, hanem nagyvárosokban helyezkednek el. Ez alól inkább azok képeznek kivételt, akik mezőgazdasági végzettséget szereznek, és vállalkozóként, őstermelőként, gazdálkodóként itthon kezdenek dolgozni, pl. a család gazdaságában.

A 20 év alatti és a 61 év feletti korosztály számában a legnagyobb a munkanélküliség aránya. Különösen magas a munkanélküliek száma a nyugdíj előtt állók körében, ami későbbi problémákat is előre vetít. Hiszen aki a nyugdíj számításakor legsúlyosabban számító nyugdíj előtti években munkanélküli, vagy álláskeresési segélyben részesül, annak majd a nyugdíja igen alacsony lesz, ami az időskori megélhetését befolyásolja negatívan, vagyis rendszeres segélyezésre szorul majd nagy valószínűséggel.

A nyilvántartott munkanélküliek között a nők aránya 2021-ben és 2022-ben is magasabb, mint a férfiaké.

Az utóbbi években a nyugdíj előtt 5 éven belüli közfoglalkoztatottak közül nyugdíj előtti segélyt (NYES) az erre jogosultak több, mint 90 %-a igénybe vette. Közülük majdnem mindenkinek egészségügyi problémái voltak. Az előző megállapítás, hogy a nyugdíj előtt segélyben részesülőknek alacsony nyugdíjuk lesz, a NYES-t igénybe vevőkre is igaz, vagyis rendszeresen segélyre szorulnak majd.
Jelenleg azt tapasztaljuk, hogy a NYES összegek között igen nagy eltérések vannak. Nyilván ennek az az oka, hogy 2-3 évvel ezelőtt jelentősen többen voltak, akik hosszabb időt töltöttek közfoglalkoztatásban. Az ő ellátásuk alacsonyabb összegű, mint azoké, akik csak hónapokat voltak közfoglalkoztatottként alkalmazva.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	%
2016	25,81	41,67
2017	33,33	51,52
2018	26,92	53,57
2019	33,68	43,75
2020	48,85	53,13
2021	37,00	72,97

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

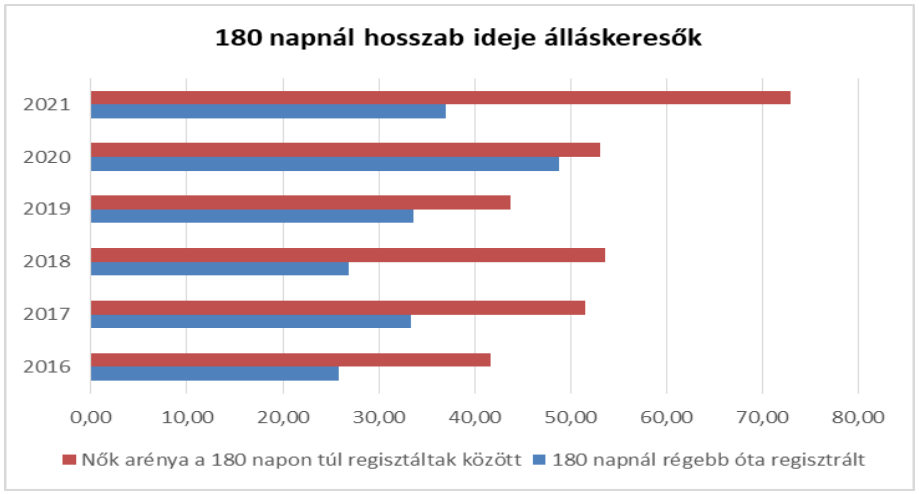

A táblázat adataiból egyértelmű, hogy a 180 napnál hosszabb ideje álláskeresők között mindig magasabb a nők aránya, vagyis a munkaerőpiacon hátrányosabb helyzetben vannak a nők, mint a férfiak. Nyilván ez abból is adódik, hogy a nők munkahely-választását, lehetőségeit több tényező befolyásolja, esetleg korlátozza, mint a férfiakét.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilván-tartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	93	4	4,30%	17	18,28%	72	77,42%
2017	99	2	2,02%	27	27,27%	70	70,71%
2018	104	1	0,96%	29	27,88%	74	71,15%
2019	95	0	0,00%	34	35,79%	61	64,21%
2020	131	0	0,00%	43	32,82%	88	67,18%
2021	100	0	0,00%	26	26,00%	74	74,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

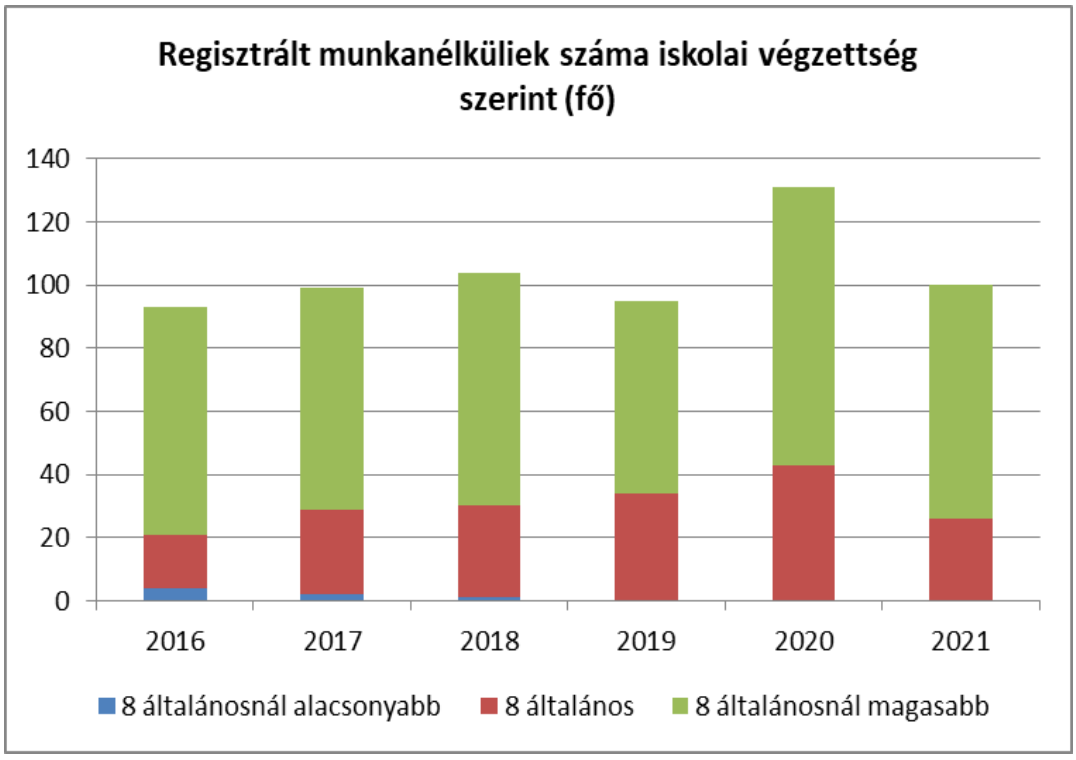

Csökkent a mezőgazdaság munkaerő igénye, a foglalkoztatás szezonális jellegű, magas az alkalmi munkát végzők száma. Településünkön évek óta jól működik a közmunkaprogram. Sajnos a munkanélküliek között magas a szakképzetlenek aránya, amely nehezíti az elhelyezkedést.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalakoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2016	226	218
2017	150	140
2018	125	101
2019	116	85
2020	175	77
2021	86	71

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

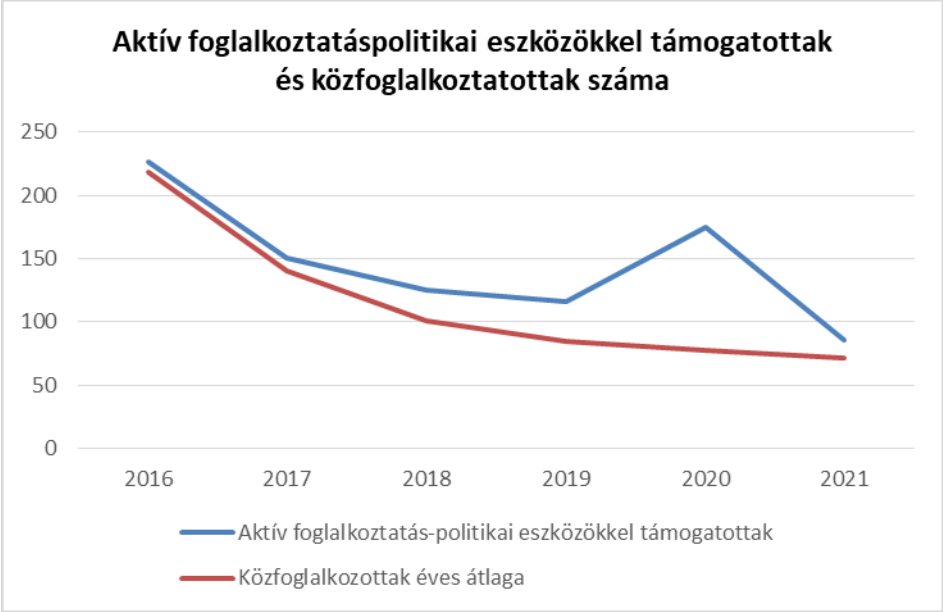

A településen jelentősen csökkent a közfoglalkoztatásban részt vevő személyek száma, ami jó hír. A 25-50 éves korosztályból, akik 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkeznek, azok aktívan keresnek munkát, és amint lehetőség adódik, kilépnek a munkaerőpiacra, munkaviszonyt létesítenek. Ők csak a munkakeresés idejére vesznek részt a közmunkában.
Vannak viszont akik nem rendelkeznek semmilyen szakképesítéssel. Ők a különböző foglalkoztatási osztály által szervezett rövid idejű, szakmát nem adó képzésekben részt vesznek, de nem elég motiváltak arra, hogy tanuljanak, szakképesítést szerezzenek. További önkormányzati feladat, hogy a jövőben új lehetőséget találjon ezeknek az embereknek a továbbfoglalkoztatására.
A közfoglalkoztatottak alkalmazása arra világít rá, mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci sikertelenség a közlekedésbeli hiányosságoknak is köszönhető. Akadályozza a közeli, vagy távolabbi foglalkoztatási centrumok munkahelyeinek elérését az idő, a különböző közlekedési lehetőségek járatsűrűsége vagy hiánya.
A közeli foglalkoztatási centrum - megyeszékhely - autóval, autóbusszal 36 percen belül elérhető. A vonatközlekedés megszűnt a településen.

Itt visszautalhatunk arra, hogy magasabb az álláskeresők aránya a nők körében. Hiszen elég, ha belegondolunk abba, hogy egy nőnek ha 10 év alatti gyermeke van, azt reggel bölcsődébe, óvodába vagy iskolába kell vinni. Ha pl. 7 óra előtt nem tudja gyermekét bevinni az oktatási, nevelési intézménybe, akkor csak a gyermek elhelyezése után tud munkába indulni. Ha busszal közlekedik, akkor lehetetlen, hogy 8 órára beérjen munkába Békéscsabára, Szarvasra vagy Orosházára.

Célunk, hogy amint alkalom adódik, támogassuk az új munkahelyek teremtését. Jelenleg elsősorban mezőgazdasági, vagy ahhoz kapcsolódó tevékenységek végzéséhez keresnek munkaerőt. Ez jelenleg szezonálisan jelent alkalmi munkalehetőséget.

A munkahelyteremtés szempontjából szűkíti lehetőségeinket, hogy városokkal vagyunk körülvéve. Ez olyan szempontból jó, hogy 20-40 perc autózással elérhetők városok. Viszont akik munkahelyet teremtenek, azok ezekbe a nagyobb városokba telepítik üzemeiket, telepeiket. Mindegyik városnak megvan a vonzáskörzete. Mondhatni, mi vagyunk a városok között középen, nekünk nincs vonzáskörzetünk. Így ide nem jön munkáltató. Ez is feladat Önkormányzatunk számára, hogy olyan lehetőségeket keressünk, találjunk, amely a képzett, fiatal családosok számára is megfelelő munkát, megélhetést biztosít.
2023-ban megnyílt Kondoroson a Fehérliliom Népfőiskola, ami jelenleg 12 fő kondorosi polgárnak jelent munkahelyet.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	93	16
2017	99	7
2018	104	9
2019	95	6
2020	131	14
2021	100	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

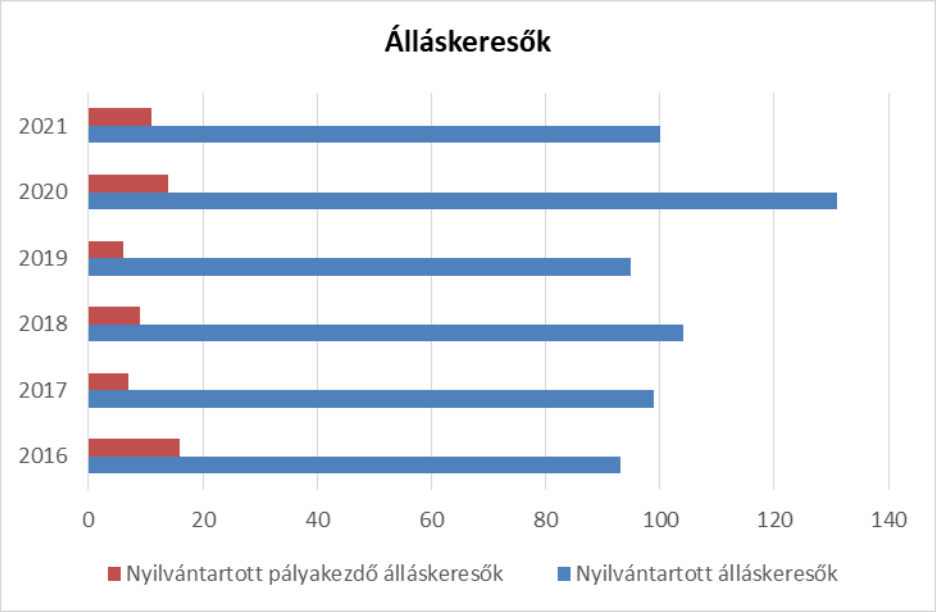

A fiatalok foglalkoztatáshoz való hozzáférési esélyének helyi potenciáljára vonatkozó adatok nem érhetők el.
A vonzáskörzetben rendelkezésre álló programok, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet – Békéscsabán érhetők el. Az adatok hozzáférése partnerekkel – munkaügyi központ, civil szervezetek -, való együttműködésben valósulhat meg. Különös figyelmet kell fordítani a jó gyakorlatok feltárására, a hiányterületekre és az adaptálható programokra is.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen vannak, akik hosszú évek óta közfoglalkoztatásban dolgoznak, nem tudtak, vagy nem akartak kilépni ebből a helyzetből. További önkormányzati feladat, hogy a jövőben új lehetőséget találjon ezeknek az embereknek a továbbfoglalkoztatására, mivel a közmunkaprogram folyamatosan szűkül, alacsonyabb létszámokkal dolgozik, hiszen a cél nem a közfoglalkoztatásban megtartás, hanem a munka világába való átsegítés.

Foglalkoztatási programok/lehetőségek vidéken:

- TÁMOP 1.4.3-12/1-2012-0024 „Innovatív, kísérleti foglalkoztatási programok támogatása” TÁ-MASZ A hátrányos helyzetű fiatalok elhelyezkedését segítő támogató szolgáltatások kialakítása Békés Megyében. – Nyújtsd Segítő Kezed Alapítvány

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. Településünkön egy fő vallja magát romának.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetés a település egyetlen munkáltatójánál sem tapasztalható.

Hátrányos megkülönböztetés észlelése esetén fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóságának bevonása, tájékoztató kampányok szervezése, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

Az 5-10 évvel ezelőtti helyzettel összehasonlítva sokat változott a helyzet a digitális ismeretek megszerzésének terén. A mobiltelefonok széleskörű elterjedésével, hozzáférhetőségével elmondható, hogy nincs olyan család, ahol az internet ne lenne elérhető. A legidősebb korosztály az, akik általában nem is érdeklődnek ezen készülékek használata iránt, bár tisztelet a kivételnek, mert ilyen is van.

Nemrégiben a Kertbarátok köre kért fel informatikus előadót, hogy idős, nyugdíjas tagjai számára tartson ismertetést a számítógépek, okostelefonok használatáról, az azokban rejlő lehetőségekről, illetve figyelmeztessen a veszélyekre is.

A Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház biztosít lehetőséget számítógép- és internethasználatra, akik számára ez a lehetőség otthon nincs meg.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,

b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,

c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint álláskeresési járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

Az Mötv. 41.§ (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás ~~valamint a helyi önkormányzatok társulásáról és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 16.§ és a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 5.§-a~~ alapján a Szarvasi Kistérséget akkor alkotó hat település önkormányzatának határozatával 2004. július 1. napjával megalakult a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása. A kistérség települései felismerték, hogy a települési önkormányzatok önmagukban és egyedül egyre nehezebben tudják kötelező és vállalt feladataikat ellátni, ezért Szarvas Város Önkormányzata a kistérségi modell-kísérletben való részvételt szorgalmazta. A kistérség a feladatok közös ellátását azzal a céllal fogalmazta meg, hogy a kistérség valamennyi lakosának esélyegyenlőséget, azonos szintű feladatellátást tudjon biztosítani, tekintet nélkül arra, hogy az állampolgár a kistérség mely településén él.
A társulás a következő alap és szakosított szociális szolgáltatásokat látja el:

- családsegítés
- étkeztetés
- tanyagondnoki szolgáltatás
- házi segítségnyújtás / Jelzőrendszeres segítségnyújtás
- támogató szolgáltatás
- nappali ellátások
- ápolást-gondozást nyújtó intézmények
- lakóotthonok
- rehabilitációs intézmények

Jelenleg a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulást **7** település alkotja. A településen működő Szociális és Gyermekjóléti Intézmény kistérségi fenntartású, csakúgy, mint a családsegítő-, valamint a pedagógiai szakszolgálatot is magába foglaló Család- és Gyermekjóléti Szolgálat.

A pedagógiai szakszolgálat az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

- nevelési tanácsadás,
- logopédia,
- gyógy testnevelés,
- korai fejlesztés és tanácsadás,
- továbbtanulás és pályaválasztási tanácsadás.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	93	2,96%	22	23,66%
2017	99	3,19%	32	32,32%
2018	104	3,43%	36	34,62%
2019	95	3,25%	33	34,74%
2020	131	4,51%	41	31,30%
2021	100	3,52%	50	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

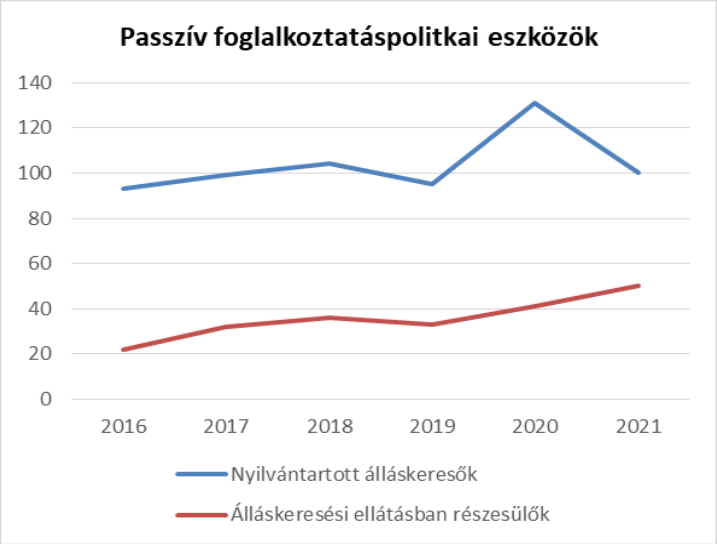

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	6	6,45%	n.a.	-	28	30,11%
2017	2	2,02%	6	5,65%	34	34,34%
2018	2	1,92%	4	4,06%	38	36,54%
2019	6	6,32%	4	4,32%	39	41,05%
2020	4	3,05%	6	4,34%	45	34,35%
2021	1	1,00%	3	2,98%	51	51,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

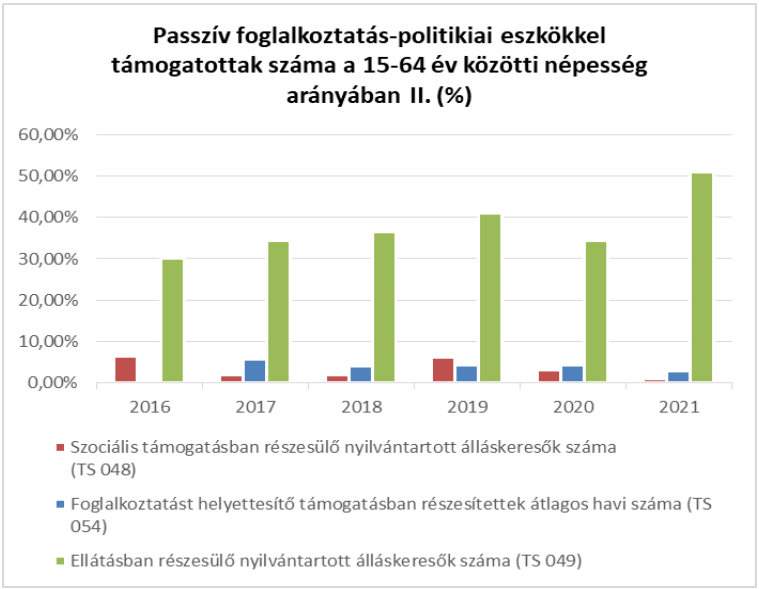

Álláskeresési segélyben részesülők száma emelkedő adatokat mutat. Az aktív korú lakosságszámhoz viszonyítva az álláskeresési segélyben részesülők aránya nőtt, pedig mindenkinek az az érdeke, hogy biztos munkahelye legyen.

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint álláskeresési járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

A 3.3.2. adatsor a járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek számának alakulásáról ad tájékoztatást. Ennek elemzése során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. Emellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	4
2018	6
2019	6
2020	5
2021	6

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	2476	1	0,40	54,97	79,44	89,05
2017	2475	0	0,00	54,99	80,16	89,09
2018	2475	0	0,00	54,99	80,00	88,53
2019	2472	0	0,00	55,06	80,70	88,39
2020	2471	0	0,00	55,04	80,90	88,14
2021	2471	0	0,00	55,04	81,02	87,98

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást, amelyet ~~Kondoros Nagyközség Önkormányzatának 2002. évi 19. (12.06.) számú önkormányzati rendelete a lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló rendelete szabályozza~~. **Kondoros Önkormányzat Képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 12/2018. (IX.14.) Ök. rendelete szabályoz.**

A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállo-mány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	2 476	0	10	0	10	0	0
2017	2 475	0	10	0	10	0	0
2018	2 475	0	10	0	10	0	0
2019	2 472	0	10	0	10	0	0
2020	2 471	0	10	0	10	0	0

2021	2 471	0	10	0	10	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

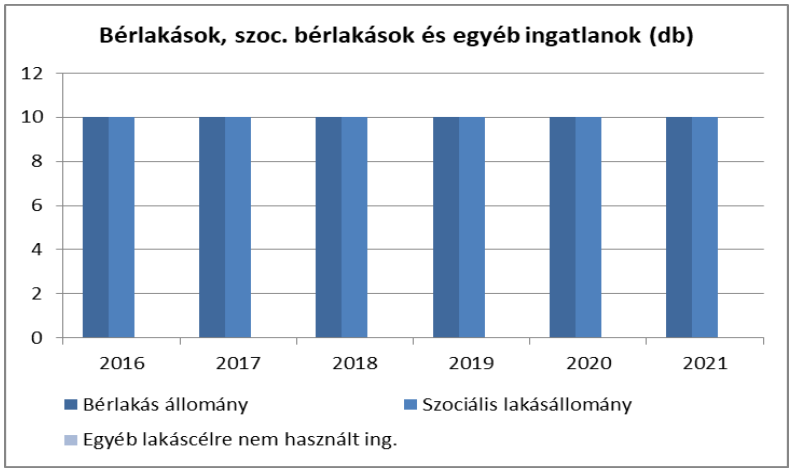

Kondoros településen évek óta inaktív a lakásépítési kedv, lakásállománya állandó. Az önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások 2001-ben épültek meg, azóta sajnos nem került kiírásra olyan pályázat, mely lehetőséget biztosítana további bérlakások építésére, pedig az igény nagyszámú, mivel egyre több az ingatlan-végrehajtási hirdetmény. Az önkormányzat tulajdonában 10 db szociális alapon kiadható bérlakás, és 10 db költségalapú önkormányzati ingatlan van.

b) szociális lakhatás

Kondoroson az 1993. évi III. törvény felhatalmazása alapján a szociális ellátás helyi szabályairól szóló Kondoros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2015. (II.25.) ÖK. rendelete alapján rendszeres települési támogatásként a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadásokra támogatás nyújtható a szociálisan rászoruló háztartások részére.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Kondoros Város Önkormányzata nem rendelkezik olyan ingatlannal, mely lakhatásra alkalmatlan, mégis lakáscélra használnánk.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	147	138
2017	150	128
2018	161	77
2019	112	174
2020	102	196

2021	104	221

Forrás: TeIR, KSH Tstar

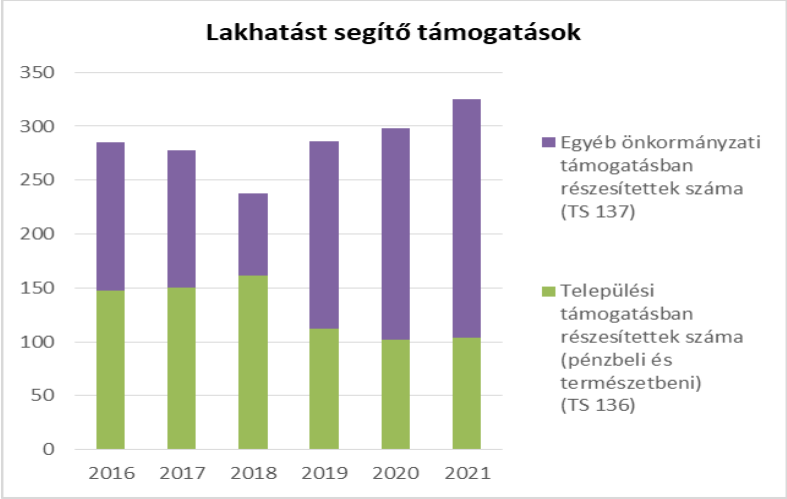

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:
1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).
Az e tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek. Kondoroson egyre kevesebben laknak tanyán, illetve olyan körülmények között, ahol a közműszolgáltatás, közszolgáltatás, közösségi közlekedés nem elérhető.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családok körében. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Kondoros Város egész közigazgatási területén mindenki számára hozzáférhető a közszolgáltatókhoz való eljutás. Az autóbusz-közlekedés jónak mondható, a vonatközlekedés megszűnt. Gépjárművel mindenhova könnyen el lehet jutni. Kiépített kerékpárúton is megoldott a közlekedés Szarvastól Békéscsabáig. Az áram-, és vízszolgáltatás szintén biztosított Kondoros

teljes területén. A gázszolgáltatás a belterületen mindenki számára elérhető, külterületen főként fa-, és egyéb tüzelési technológia alkalmazásával oldják meg a fűtést, főzést.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Kondoros Város Önkormányzatának területén nincsenek szegregátumok.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Településünk vonatkozásában nem releváns.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Településünk vonatkozásában nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermek-orvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszer-tárak és fiókgyógy-szertárak száma (TS 110)	Közgyógy-ellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatás-ban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	3	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	3	1	1	133	29,21
2018	0	3	1	1	119	24,36
2019	0	3	1	1	110	15,67
2020	0	3	1	1	112	13,69
2021	0	3	1	1	133	14,26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

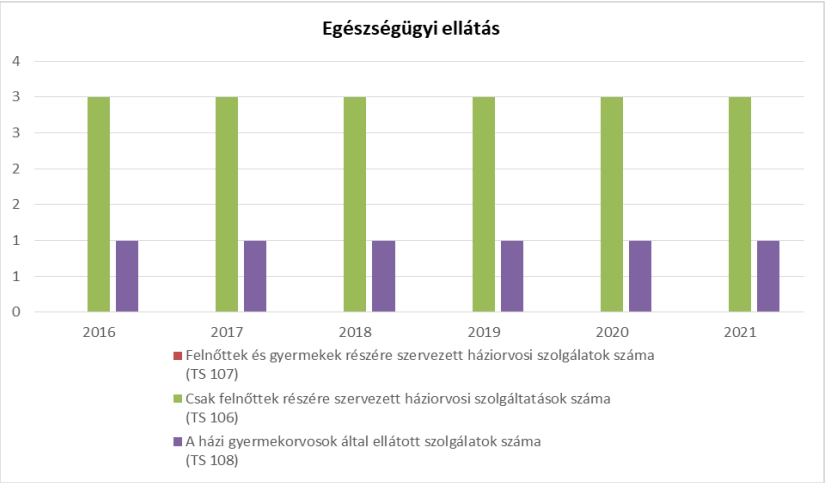

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.) 152. §-a részletezi az egészségügyi alapellátás körébe tartozó település önkormányzati feladatokat. Ennek megfelelően az egészségügyi alapellátás része:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás.

Kondoroson 4 háziorvos működik. Működésükért a települési önkormányzat felelős, alapfeladat-ellátási kötelezettségéből következően. Ebből 3 felnőtt házi orvosi, 1 gyermek házi orvosi, 1 fogorvosi praxis áll a lakosság szolgálatára. Betöltetlen praxis nincs. A házi gyermekorvos rendelkezik az előírt 4/2000. (II. 25.) EÜM rendelet 11. § (3) bekezdése szerint csecsemő- és gyermekgyógyászat szakorvosi képesítéssel. Az alapellátáshoz tartozó ügyeleti ellátás biztosított.
A házi gyermekorvos feladatait védőnők (3 fő) közreműködésével végzi. Valamennyi védőnő rendelkezik az előírt képesítéssel. A védőnők a közoktatási intézményekkel rendszeres kapcsolatban állnak.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kötelező szűrővizsgálatokon való részvételre a területileg illetékes kórházban és szakrendelésen van lehetőség, jelen esetben Szarvason és Békéscsabán. Mozgó prevenciós szűrővizsgálat időnként megjelenik a településen. A település lakosságának szűrővizsgálati részvételi arányára statisztikai adatgyűjtés részleges és hiányos. Továbbá nem áll rendelkezésre adat az egészségügyi ellátás keretében végzett felvilágosító tevékenység által elért személyek számának meghatározására sem. A szűrővizsgálatokon való részvételre a területileg illetékes kórház és szakrendelőben van lehetőség.
2023-ban, 2024-ben és 2025-ben volt városunkban szűrőbusz. 2025-ben a Békés Vármegyei Központi Kórházzal együttműködve biztosítottuk a szűrési lehetőségeket a lakosság számára. Mindhárom évben, minden alkalommal teljes kihasználtsággal dolgoztak a szűrőbuszok, ami azt jelenti, hogy sokan örültek, és éltek a lehetőséggel.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen ápolási központ, krónikus ellátást biztosító fekvőbeteg gyógyintézet nem működik. Jelenleg egy gyógyszertár látja el a település lakosságát.
Óvodások, iskolások számára a gyógytestnevelés biztosított

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A település közétkeztetését a Kondorosi Csárda biztosítja, ahol szem előtt tartják az egészséges életvitel és a reform étkezés lehetőségének nyújtását minden korosztály számára. Az étkeztetés során ügyelnek a szükséges napi rost, zöldség és gyümölcs bevitel előirányzott mértékének biztosítására, kiemelt figyelmet fordítva a gyermekek és az idősek korosztályánál. Kondoros Város Önkormányzata a kötelező ingyenes szünidei étkezetést is a Kondorosi Csárdában biztosítja. Kondoros Város Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a rászoruló gyermekek napi egyszeri meleg ételét biztosítsa, ezért az ingyenes szünidei étkezést biztosítja minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, amennyiben azt a szülő igényli. Tehát nemcsak a kötelező feladatainkat látjuk el, hanem azon felül is igyekszünk – lehetőségeinkhez mérten – segíteni a rászoruló gyermekeket is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az általános iskola és a civil szervezetek rendszeresen egyenlő esélyű hozzáférést biztosítanak a sportolni vágyók részére, mind helyiség biztosításával, mind programokkal. Több helyi civil szervezet fő tevékenysége a sporttevékenység, az egészséges életmódra való irányítás. Az önkormányzat tulajdonában lévő sportpálya mindig nyitva áll, és várja a sportolni vágyókat.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

~~A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 41.§ (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás, valamint A helyi önkormányzatok társulásáról és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 16.§ és A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. Törvény 5.§ a alapján a Szarvasi Kistérséget alkotó hat település önkormányzatának határozatával /melynek tagja Kondoros is/ 2004. július 1. napjával megalakult a Körös szögi Kistérség Többcélú Társulása. A kistérség települései felismerték, hogy a települési önkormányzatok önmagukban és egyedül egyre nehezebben tudják kötelező és vállalt feladataikat ellátni, ezért alakult meg a társulás.~~

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A helyi Petőfi István Általános Iskola felső évfolyamain minden évben van drogprevenciós előadás. A szülők és gyermekek számára elérhetők a telefonszámok is, amelyeken segítséget, tanácsot lehet kérni.

Elmondhatjuk, hogy településünkön jól működik a jelzőrendszer. Ha a jelzőrendszer bármely tagja problémát lát, vélelmez, akkor első körben telefonon tartjuk a kapcsolatot, de a rendszeres esetmegbeszélések alkalmával is át tudunk beszélni problémás eseteket.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Településen hátrányos megkülönböztetés nem történik a szolgáltatások igénybevételekor. Az intézmények, posta, üzletek akadálymentesítése a Könyvtár kivételével megtörtént.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló) juttatások, szolgáltatások a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	**Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)**
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A kultúra és a közművelődés központja a Könyvtár, az IKSZT, és a Művelődési Ház.
Az önkormányzati intézmények mellett a civil szervezetek, egyházak is szerepet vállalnak a település kulturális életében. Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés igen jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mérten, anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.
Mint már említettük, 2023-ban megnyitott a Fehérliliom Népfőiskola, mely egy újabb színvonalas színtere a közösségi életnek. Ahogyan az egyéb civil szervezetekkel, úgy a Fehérliliom Népfőiskolával is igen jó az együttműködés.
A Fehérliliom Népfőiskola és a civil szervezetek is igen aktívak településünkön, ami azt jelenti, hogy minden korosztály részére jelentős számú program, közösségi alkalom elérhető. Elmondhatjuk, hogy a megszervezett közösségi programok, kulturális programok, közös főzések, koncertek iránt nagy az érdeklődés.
A közösségi élet kapcsolattartási és kommunikációs lehetőségei: közmeghallgatás, lakossági fórum, polgármesteri fogadóóra.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
2	igen	13 342	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Kondoros településen nem élnek etnikumok, ezáltal konfliktus sem alakul ki, amelyet kezelni kellene.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Egyesületek, civil szervezetek képviselői és tagjai szinte mindannyian önkéntes munkában végzik tevékenységüket, szervezik a közösségi élet színesítésére programjaikat. Adományozást főként a Kondorosi Nagycsaládosok Egyesülete és az önkormányzat szokott végezni a rászoruló családok megsegítése végett.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Kondoros település a török uralom idején elnéptelenedett, kihalt. Az 1870-es években szervezték újjá az eredeti településtől kissé keletre. Elsősorban Szarvasról kitelepült szlovákok voltak azok, akik új életet kezdtek Kondoroson. Így igen jelentős volt a szlovák ajkúak száma. 100 évvel az újratelepítés után a falu utcáin senki nem lepődött meg, ha szlovák beszélgetést hallott. A templomokban az idősek természetesen szlovákul imádkoztak. Ez mára már nagyon megváltozott. Már nincsenek családok, akik napi szinten használnák a szlovák nyelvet, de az iskolában oktatják a szlovák nyelvet. Kondorosnak testvérvárosa Nagysalló. Rendszeresen a „kölcsönlátogatások”.

Egymás ünnepeire átlátogatunk. Működik a Szlovák Önkormányzat, akik olyan szorgalmasan dolgoznak, pályáznak, programokat szerveznek, hogy ma már saját ingatlannal is rendelkeznek, ahol rendezvényeiket tartják.

Ilyenek a rendszeresen megrendezett Haluska Napok, a közös szappanfőzés, vagy szilvalekvár főzés, stb.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Kondoroson jelentős civil élet folyik. Sok alapítvány és egyesület működik. Mindenki igyekszik a saját felvállalt területén minden segítséget megadni a kiválasztott célcsoportnak. Kondorosról nagyon sok pályázat indul útjára mindenféle területen. Civil élet, kultúra, iskolaügy, egyházi élet, stb. A különböző civil szervezetek gyakran együttműködnek, közösen pályáznak és valósítanak meg programokat. Ez egy nagyon pozitív jellemzője városunknak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Kondoros Városban nem működik Roma Önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolázottság, szakképesítés hiánya a munkanélküliek között	támogatott képzésekről tájékoztatás nyújtása
a mezőgazdasági, elsősorban idénymunkákon kívül kevés a helyi munkalehetőség	információ-átadás, tájékoztatás a munkalehetőségekről, álláshirdetésekről
	munkahelyek teremtése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
	Fő	**Fő**	**Fő**	**%**	**%**
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 348	2 519	4867	48,24%	51,76%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			113	2,32%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	283	283	566	5,81%	5,81%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	58	68	126	1,19%	1,40%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standardjainak hiányosságai és a környezettanulmányok szenzitív adatokra vonatokozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.
A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét" és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat

meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillethetik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. () EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	13	n.a.
2017	14	n.a.
2018	14	n.a.
2019	18	29
2020	11	29
2021	6	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

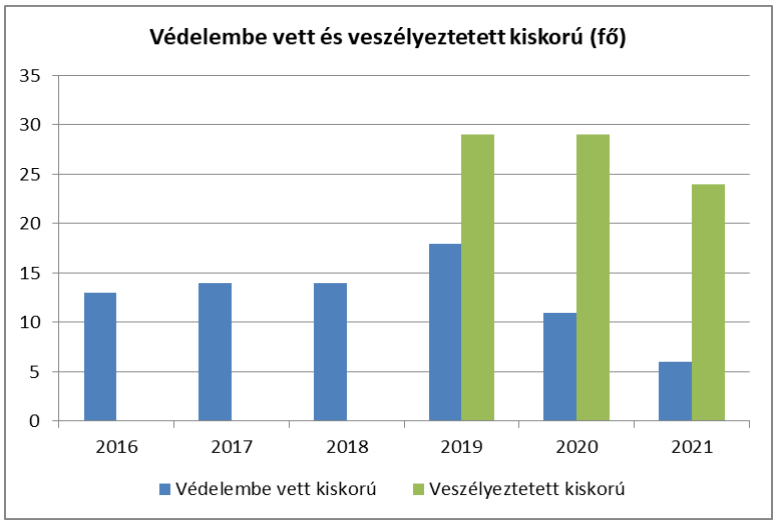

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	128
2018	93
2019	71
2020	57
2021	53

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

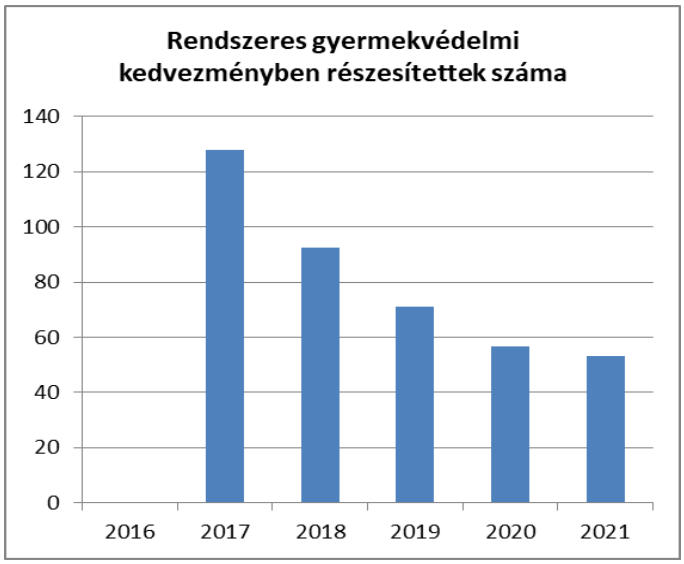

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma folyamatosan csökken. Ez elsősorban annak a következménye, hogy nagyon alacsony a jövedelemhatár a jogosultság megállapításához. Bár az elmúlt évben emelkedett a jövedelemhatár, de ez az emelkedés olyan csekély mértékű volt, hogy igazán látható eredménye nincsen. Ma már elsősorban az egyedülálló közfoglalkoztatottak, vagy munkanélküliek férnek bele a jogosultsági feltételekbe. Ha a szülők közül az egyik dolgozik, a másik pl. GyeD-ben, vagy GyOD-ban részesül, esetleg emelt összegű családi pótlékban részesül a gyermek, már nem jogosultak az ellátásra.

Nehéz helyzet, amikor egy család néhány forinttal a jövedelemhatár fölé kerül, nem jogosult a támogatásra, így pl. az eddig ingyenes étkeztetésért fizetni kell 2-3 gyerek után. Ez egy ilyen családnak nagy gond.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Kondoros Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a gyermekekre, a rászoruló gyermekek támogatására.

A szociális ellátás helyi szabályairól szóló, Kondoros Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2015. (II.25.) ÖK. rendelet 5-6 §-a szerint;

„Rendkívüli települési támogatás
5.§

(1) **A Szociális és Egészségügyi Bizottság** rendkívüli települési támogatást állapíthat meg azon személy részére,
a.) akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy
b.) akik alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak.

(2)[3]*Rendkívüli települési támogatás nyújtható, ha a háztartásban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg*

a.) többszemélyes háztartás esetén a szociális vetítési alap összegének 375 %-át
b.) egyszemélyes háztartás esetén a szociális vetítési alap összegének 425 %-át.
c.) temetési költségek enyhítésére indokkal benyújtott kérelem esetén a szociális vetítési alap összegének 550 %-át,
d.) elemi kár elhárítására indokkal benyújtott kérelem esetén a szociális vetítési alap négyszeresét.

(3) A kérelemhez a jövedelmi viszonyok igazolása mellett csatolni kell a létfenntartási gond, illetve a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet igazolására szolgáló dokumentumokat is, így különösen
- elemi kár elhárítása indokkal benyújtott önkormányzati segély esetén a kárt szenvedett ingatlan tulajdonjogát, továbbá a helyreállítási költségekről költségvetést,
- temetési költségek mérséklésére benyújtott kérelem esetén a halotti anyakönyvi kivonat másolatát és az igénylő nevére kiállított temetési számlákat,
- válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása és a gyermek fogadásának előkészítése szakorvos vagy védőnő általi igazolást a várandósság és a terhes-gondozás tényéről,
- ***a gyermek családjával való kapcsolattartás biztosítása, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése érdekében igényelt támogatás esetén gyámhivatali határozatot.***
- gyermek ellátásához kapcsolódó kiadások megtérítésére benyújtott kérelem esetén a tankönyvről, a térítési díjról szóló és egyéb iskoláztatással összefüggő számlákat, valamint tanköteles koron túli gyermek esetén az iskolalátogatási igazolást.

(4) Ha a kérelmező azt kéri vagy a Bizottság a rendkívüli települési támogatás rendeltetésszerű felhasználását úgy látja biztosítottnak, pénzbeli támogatás helyett természetbeni juttatást állapíthat meg:
a.) közüzemi díjak átvállalásával,
b.) intézményi térítési díj átvállalásával,
c.) gyógyszerköltség átvállalásával.
(5) **Tankönyv, közüzemi díjak átvállalása, intézményi térítési díj átvállalása esetén a számlák kiegyenlítéséről a hivatal gondoskodik.**
(6) Nem részesülhet rendkívüli támogatásban az az aktív korú személy, aki munkaviszonnyal nem rendelkezik és a munkába állítása érdekében az ebben segítséget nyújtó szervekkel igazoltan nem működik együtt.
(7)Rendkívüli támogatás egy háztartásban egyidejűleg csak egy személy részére állapítható meg.

Újszülöttek életkezdési támogatása

5/A§

(1) Az Önkormányzat Kondorosi Baba Start Program életkezdési támogatást nyújt azon újszülöttnek, akinek anyakönyvezése időpontjában Kondoros város közigazgatási területén bejelentett lakóhelye van és megfelel az 5/C. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek.

(2) A kérelemhez csatolni kell:
a) a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
b) a szülő(k) és a gyermek lakcímkártyájának a másolatát,
c) gyám esetén a gyámkirendelő határozat gyámhatóság által hitelesített példányát,
d) örökbefogadó szülő esetén az örökbefogadás igazolására szolgáló okiratot,
e) a jövedelem igazolására szolgáló dokumentumokat a pénzbeli és a természetben nyújtott szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló önkormányzati rendelet szerint,

f) az életvitelszerű tartózkodás tényének igazolására a Védőnői Szolgálat által kiállított dokumentumot.

(3) A támogatás iránti kérelmet a gyermek születésétől számított 6 hónapon belül a szülő nyújthatja be. A határidő elmulasztása jogvesztő.

(4) A (3) bekezdéstől eltérően a gyám és az örökbefogadó szülő esetén a kérelem a gyámságról és az örökbefogadásról szóló döntés véglegessé válásától számított 3 hónapon belül, de legfeljebb a gyermek 1 éves korának betöltéséig igényelhető.

(5) A Kondorosi Baba Start Program életkezdési támogatás gyermekenként egy alkalommal vehető igénybe.
(6) A Kondorosi Baba Start Program életkezdési támogatás megállapítására irányuló eljárásban az eljárási határidő, amennyiben a kérelem benyújtásakor a tényállás teljes körűen tisztázott és minden információ rendelkezésre áll 8 nap, egyéb esetben 60 nap.
(7)A kérelemben a kérelmező törvényes képviselő nyilatkozhat, hogy kér-e személyes köszöntést az Önkormányzat részéről.

5/B§

(1) Kondoros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az e rendeletben szabályozott Kondorosi Baba Start Program életkezdési támogatással kapcsolatos első fokú hatásköreinek gyakorlását Kondoros Város Polgármesterére átruházza.
(2) A kérelmező az életkezdési támogatás megállapítására irányuló eljárások során személyesen köteles eljárni.
(3) Amennyiben a kérelmező igazolja, hogy alapos okból személyesen eljárni nem tud, helyette kizárólag legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező meghatalmazottja járhat el.

5/C §

A Kondorosi Baba Start Program életkezdési támogatás megállapítása, pénzügyi fedezete
(1) Kondoros Város Önkormányzata Kondorosi Baba Start Program életkezdési támogatásban részesíti azt az újszülöttet
a) akinek a családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 900% - át és
b) akinek szülei közül legalább az egyik
ba) a gyermeke születésekor és azt megelőzően legalább három éve folyamatosan Kondoros Város közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik,
bb) a gyermeket a saját háztartásában neveli és
bc) életvitelszerűen a gyermekkel együtt Kondoros Városban él.
(2) A Kondorosi Baba Start Program életkezdési támogatás megállapítására irányuló kérelemről az elsőfokú hatóság határozattal dönt. A határozatban rendelkezni kell a kifizetés, illetve folyósítás módjáról.
(3) A Kondorosi Baba Start Program életkezdési támogatás mértéke gyermekenként 60.000,- Ft.

(4) A Kondorosi Baba Start Program életkezdési támogatás pénzügyi fedezetét és a felhasználható pénzügyi előirányzatot az éves költségvetésről szóló önkormányzati rendelet határozza meg.

6.§

(1)***A rendkívüli települési támogatás alkalmankénti összege a szociális vetítési alap összegénél, naptári évenkénti összege a szociális vetítési alap összegének kétszeresénél több nem lehet***, azonban elemi kár elhárítása indokkal benyújtott kérelem esetén - figyelembe véve a kár súlyosságát, a helyreállítási költségeket és a kérelmező vagyoni és szociális helyzetét - elérheti a kár teljes összegét.
(2)Temetési költségek mérséklése indokkal benyújtott kérelem esetén a települési támogatás összege a helyben szokásos legolcsóbb temetés költségeinek 20 %-áig állapítható meg.
(3)[4] *Helyben szokásos legolcsóbb temetés költsége: 193.801,- Ft*[5]

7.§

(1) ***Kivételes méltánylást érdemlő, sürgős esetben rendkívüli települési támogatást a*** *polgármester* ***is megállapíthat maximum 50.000.- Ft-ig terjedő összegben.***
(2)Kivételes méltánylást érdemlő, sürgős eset:

- elemi kár,
- hirtelen haláleset,
- baleset,
- hirtelen kórházi ápolás
- hirtelen betegség
- ellátatlanság ideje „

Tehát az átmenetileg nehéz anyagi helyzetbe került családokat igyekszünk támogatni, különösen, ha gyermeket, gyermekeket nevelnek. A rendkívüli települési támogatás mellet, és az állam által biztosított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen és a hozzá kapcsolódó ellátásokon kívül Önkormányzatunk egyéb önként vállalt módokon is támogatja a rászoruló és hátrányos helyzetben lévő gyermekeket.

Kondoros Önkormányzat Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 6/2016. (III.25.) Ök. rendeletében biztosított ellátások a következők:

felsőoktatási hallgatók ösztöndíjpályázata (Bursa Hungarica)
beiskolázási támogatás
gyermekek karácsonyi támogatása
szünidei étkeztetés (önként vállalt, saját finanszírozás)

„Kondoros Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2016.(III.25.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről

Felsőoktatási hallgatók ösztöndíjpályázata

3. § (1) Az önkormányzat a felsőoktatási hallgatók A és felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok B számára minden évben ösztöndíjpályázatot ír ki a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatban foglaltak alapján, az adott évre vonatkozó Általános Szerződési Feltételek szerint. A pályázatok benyújtása, elbírálása, felülvizsgálata, megszüntetése e rendelet és az évenként megadott Általános Szerződési Feltételek alapján történik. A pályázónak – a pályázat és annak kötelező mellékletein kívül – a (2) bekezdésben foglaltak megállapításához szükséges, szociális helyzet igazolására szolgáló iratokat is be kell nyújtania.

(2) A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálása az alábbi pontozási rendszer szerint történik.

a) Elsődleges szempont a felsőoktatási intézményben tanulmányaikat megkezdő, illetve folytató pályázók családjában az egy főre jutó nettó jövedelem. Ennek megfelelően az alábbi pontértékeket kell alkalmazni;

aa) a szociális vetítési alap összegének 300 %-ig 20 pont

ab) a szociális vetítési alap összegének 450 %-ig 18 pont

ac) a szociális vetítési alap összegének 515 %-ig 16 pont

b) A pályázó, illetve családja szociális helyzetére tekintettel adható további pontok:

ba) 2 pontot kap a pályázó, ha hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű, tartós betegségben szenved, fogyatékkal élő, gyermeket nevel, albérletben lakik.
bb) 1 pontot kap a pályázó, ha a szülő(k) egyedül neveli gyermekét(eit), az eltartottak száma három vagy annál több, vagy a családban tartós beteg vagy regisztrált álláskereső van

(3) Az ösztöndíj mértékét differenciáltan az alábbiak szerint kell meghatározni:
a) 20 pont és felette 12.000,- Ft
b) 16-19 pontig 10.000,- Ft

(4) Nem állapítható meg támogatás, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó jövedelem meghaladja a szociális vetítési alap 515 %-át.

(5) Az ösztöndíj csak abban az esetben kerül folyósításra, ha a pályázó az ösztöndíj folyósításának időtartama alatt beiratkozott hallgatója a felsőoktatási intézménynek.

(6) Az ösztöndíj időtartama
a) az A típusú pályázat esetén 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félév
b) a B típusú pályázat esetén 3 x 10 hónap, azaz hat egymást követő tanulmányi félév

(7) Az ösztöndíjpályázatokról, amennyiben a családban az egy főre jutó jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alapot a polgármester átruházott hatáskörben határozattal dönt, egyéb esetekben a képviselő-testület bírálja el a pályázatokat a Szociális és Egészségügyi Bizottság javaslata alapján.

4. §
Beiskolázási támogatás

(1) Amennyiben az önkormányzat költségvetése lehetővé teszi – hivatalból - a tanévkezdés megkönnyítése érdekében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő általános iskolai és középfokú oktatásban részesülő nappali tagozatos tanulók részére a tanulmányok folytatásával járó anyagi terhek enyhítése érdekében beiskolázási támogatást biztosíthat.
(2) Középfokú oktatásban részesülőnek minősül a gimnáziumi, szakközépiskolai és az első szakma megszerzésére irányuló képzés.
(3) A támogatás összegét a Egészségügyi és Szociális Bizottság évente a féléves beszámolót követően határozza meg.

5. §
Gyermekek karácsonyi támogatása

A képviselő-testület – hivatalból – amennyiben az adott évi költségvetése lehetővé teszi a karácsonyi ünnepek előtt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére pénzbeli vagy természetbeni támogatást biztosíthat.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	**Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)** (TS 065)	**Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)** (TS 066)	**Árvaellátásban részesülők összesen**
	Fő	**Fő**	**Fő**
2016	14	16	30
2017	13	18	31
2018	12	15	27
2019	11	17	28
2020	9	16	25
2021	12	16	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

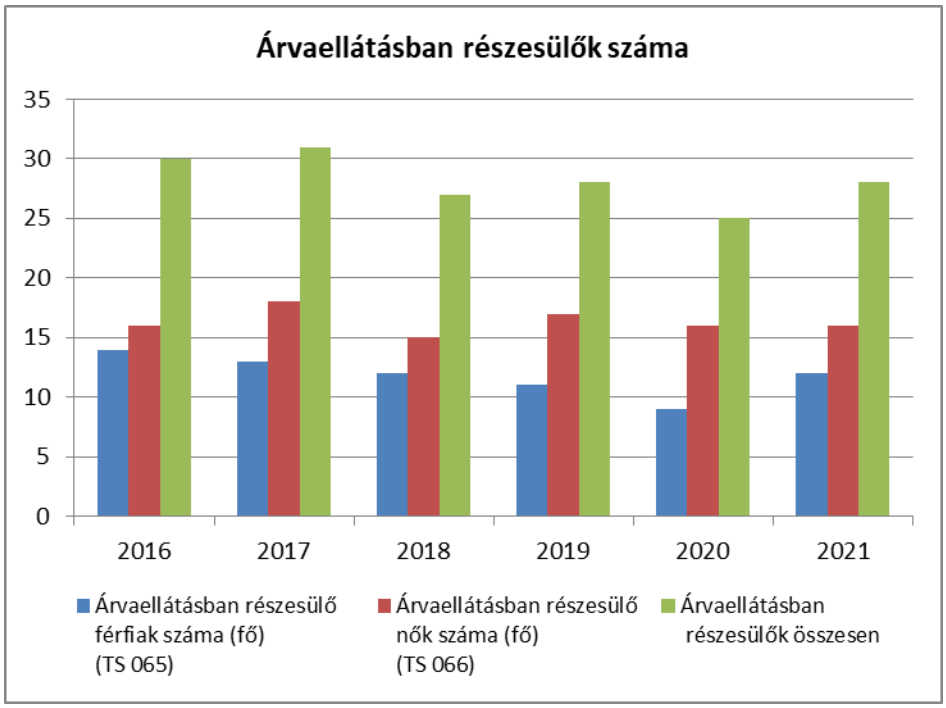

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésre jogosultak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek között van két szűkebb csoport, a hátrányos helyzetűek és a halmozottan hátrányos helyzetűek. Az ő részükre az önkormányzat köteles megszervezni – a szülői igények alapján – az ingyenes szünidei étkeztetést.

Sajnos meg kell állapítani, hogy sok esetben a szülők kényelmesek, még azt sem teszik meg, hogy az igénylést beadják. Gyakran a Családsegítő munkatársa, vagy az iskolai, óvodai gyermekvédelmi felelős noszogatja a szülőt, hogy adja be az igénylést, hogy a gyermek számára a szünetben is biztosítva legyen a déli meleg ebéd.

Ez a megállapítás sajnos a mai napig igaz. A jogosultak közül nagyon kevesen veszik igénybe a lehetőséget.

Az erre a támogatásra jogosult gyermekek szüleinek jellemzője a munkanélküliség, ami azt jelenti, hogy a szülőnek bizonytalan az anyagi helyzete, nincs rendszeres jövedelem, csak pl. alkalmi munka. A másik kör a közfoglalkoztatottaké. Náluk látni olyat, hogy amikor lehetőség lenne kilépni a munka világába, otthagyni a közfoglalkoztatást, nem teszik meg, azért, hogy a megszokott juttatásokra jogosultak legyenek.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településünkön magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek nem élnek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településünkön állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért hátrányos helyzetű családban élő gyermekek nem élnek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Kondoroson nincsenek telepek, szegregátumok, ezen pont nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	3	102	34,00
2017	3	91	30,33
2018	3	87	29,00
2019	3	96	32,00
2020	3	111	37,00
2021	3	110	36,67

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

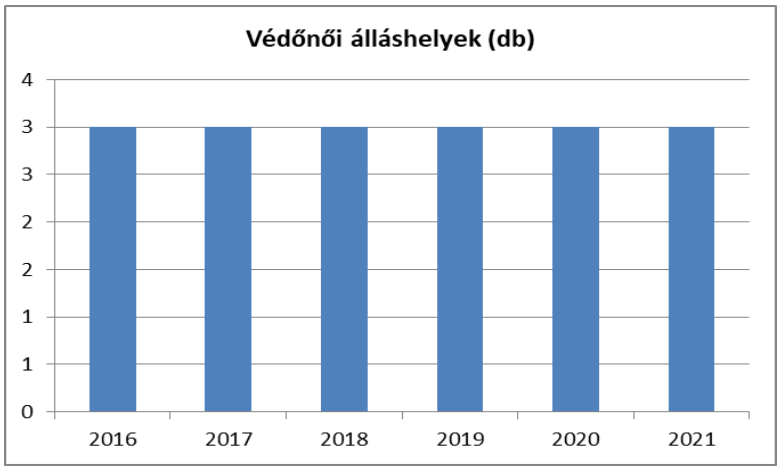

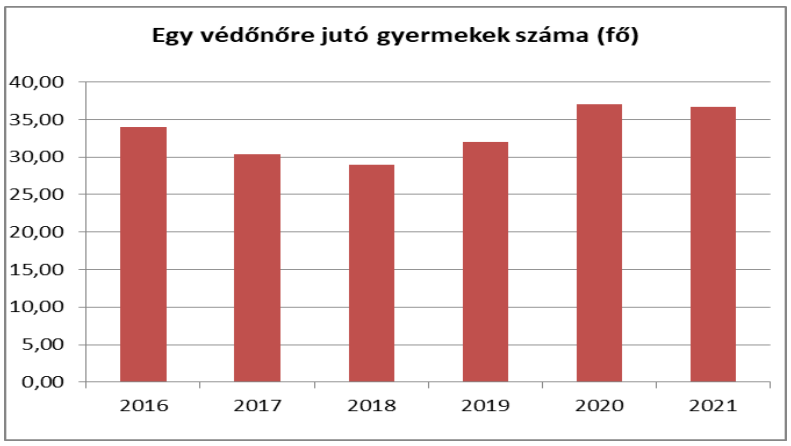

Kondoroson a védőnői ellátás megfelelő, mivel nem haladja meg az 1 védőnőre eső maximális gyereklétszámot. A 3 védőnő teljes mértékben el tudja látni feladatát a településen.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	3	1	n.a.	n.a.
2017	0	3	1	n.a.	n.a.
2018	0	3	1	n.a.	n.a.
2019	0	3	1	n.a.	n.a.
2020	0	3	1	n.a.	n.a.
2021	0	3	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A három felnőttek számára elérhető háziorvosi rendelő mellett 1 fő gyermekorvossal működik a gyermekorvosi rendelő is, így ez a feladat is ellátott településünkön. Ezen felül belgyógyászati és ortopédiai szakrendelés is elérhető helyben.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkori nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztéséről, rehabilitációjáról.
Az óvodai ellátásban történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik.
A korai fejlesztés viszont sajnos nem megoldott helyben. Vállalkozási formában működik korai fejlesztés Kondoroson, de ez egyrészt anyagi okokból nem mindenki számára elérhető, illetve ma már látszik, hogy még több szakember kellene, mert szükség és igény van. Mindemellett tudjuk, hogy vannak problémák, amelyek kezelése, megoldása a korai fejlesztés időszakában lehetséges. Ha ezt az időt elszalasztjuk, akkor, van olyan elmaradás, amit már később nem lehet orvosolni. Ez nagy felelősség.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A városban sem Biztos Kezdet Gyerekház, sem Tanoda nem működik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2016	26	20
2017	26	25
2018	26	23
2019	26	23
2020	26	25
2021	26	26

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

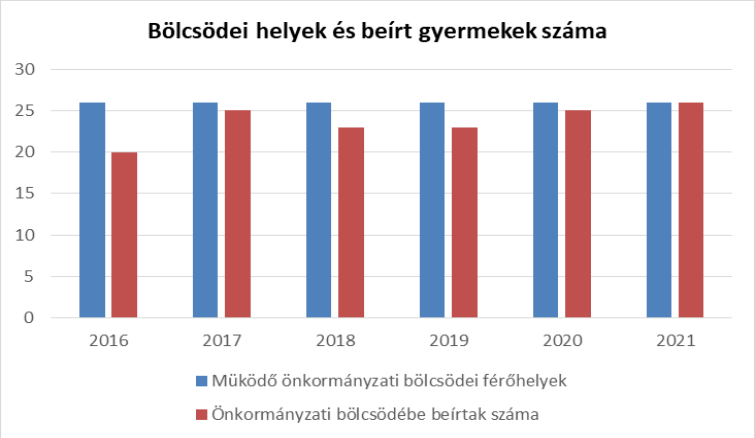

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	**Működő munka-helyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munka-helyi bölcsődé-be beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	26	20
2017	0	0	0	0	0	0	26	25
2018	0	0	0	0	0	0	26	23
2019	0	0	0	0	0	0	26	23
2020	0	0	0	0	0	0	26	25
2021	0	0	0	0	0	0	26	26

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

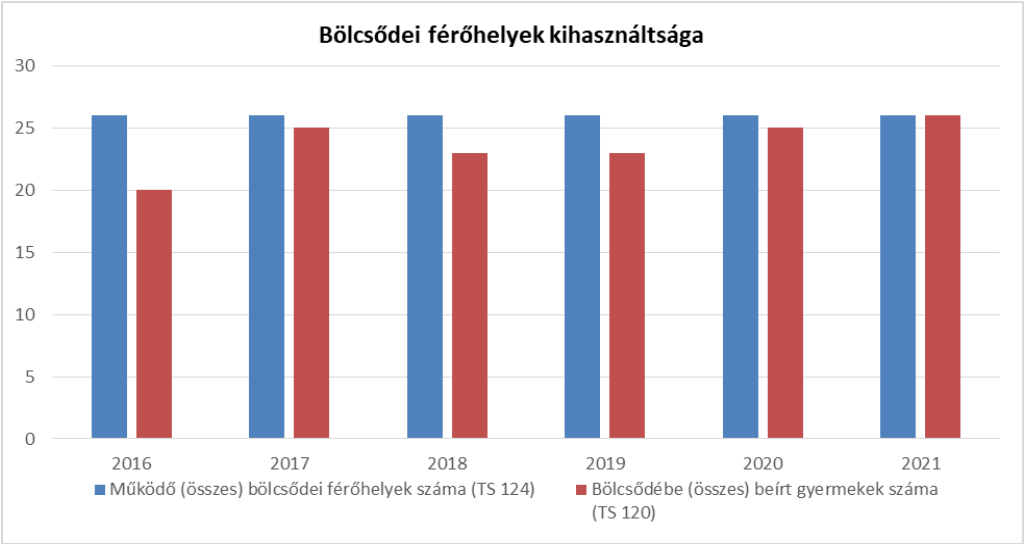

A 2008-2010. években a bölcsődei ellátás az óvoda keretein belül működött, néhány gyermek ellátását tudták biztosítani. Az igénylésnél mindig túljelentkezés volt. 2010-ben átadásra került az új bölcsőde, ahova 0,5 éves kortól felvehető a gyermek, így megoldottá vált a bölcsődei ellátás. 2022. júliusáig két csoporttal dolgozott négy szakképzett gondozó, továbbá 2 gondozónő. Viszont az igények folyamatosan nőttek, kevés lett a 26 férőhely. Pályázati lehetőséggel további két csoport fogadása vált lehetővé, így ma már 40 férőhelyes a bölcsőde.

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettárssal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.
Az intézményvezető feladata, hogy a fent említett körülményeket vizsgálja, és ezek szerint mérlegeljen a gyermek bölcsődei felvételekor.
Családi napközi nem működik a településen, azonban főként a nyári időszakban – az iskolai/óvodai szünet idején – igény lenne rá.
A nyári szünidei gyermekfelügyeletet az önkormányzat biztosítja, az igényeket a tanév végéig kell jelezni.
Városunkban jelentős számú civil-szervezet működik, melyekkel igen jó az Önkormányzat együttműködése. Ennek köszönhetően az egész nyári időszak napközis táborokkal lefedett.

f) gyermekvédelem;

A településen az alábbi szolgálatok nyújtanak segítséget a gyermekek egészségügyi és mentális felügyeletében:
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat – 2 fő
Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás Kondorosi Kirendeltsége keretében ellátott feladat.

Védőnők - 3 fő
2023. június 30-ig a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás Kondorosi kirendeltsége keretében ellátott feladat. 2023. július 1-től a Békés Vármegyei Központi Kórház gyakorolja a munkáltatói jogokat.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak, Rendőrség, Polgárőrség értesíthető.
A gyermeket nevelő családoknál a kialakult krízis helyzetet – ami főként anyagi helyzet miatt van – igyekszik a település közösen megoldani. Az infláció, a munkahelyek korlátozott száma, a munkanélküliség magával hozza, hogy egyre több család kerül még nehezebb anyagi helyzetbe, fokozatosan nő azok száma, akik segítségre szorulnak, amit azonban csak lokalizálni tudunk, véglegesen megoldani a rendelkezésre álló forrásokból nem lehet.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A település sportéletében három klub, a Kondorosi Testedző Egyesület (KOTE), a Kondorosi Kézilabda Klub és a Kondorosi Kick-box egyesület játszik kiemelt szerepet.
A Kondorosi Testedző Egyesületet, a város legnagyobb bázissal rendelkező sportklubját több, mint 100 évvel ezelőtt, 1921-ben alapították. A napjainkban kizárólag labdarúgó szakosztályt működtető egyesület felnőtt csapata az elmúlt évtizedekben több osztályt is megjárt.
A felnőtt csapat mellett U19-es, U16-os, U13-as, U11-es, U9-es és U7-es csapatokat is indítottak a különböző osztályokban. Jelenleg összesen 90 játékengedéllyel rendelkező labdarúgója van a szakosztálynak, ebből mintegy 70 utánpótlás korú.

A tehetséges fiatalok felfedezésének és integrálásának érdekében 2011-től a szakosztály vezetői erős kapcsolatot alakítottak ki, illetve tartanak fenn a kondorosi, valamint a mikro-térséghez tartozó kardosi, hunyai, és örménykúti iskolák testedzőivel, testnevelőivel.

A Kondorosi Kézilabda Klubnak 1999/2000-ben még a KOTE kézilabda szakosztályaként sikerült kiharcolnia az NB II-ben való indulás jogát. Az ezt követő években a KOTE-től függetlenedő egyesület – főként az anyagi támogatásokkal összefüggésben – hol az NB II-ben, hol a megyei I. osztályban szerepelt.

Az 1987-ben alapított, elsősorban a kondorosi és a környékbeli fiatalok körében népszerű helyi kick-box sportkör hivatalosan 2004-ben vált egyesületté (Kondorosi Kick-Box Egyesület). A klub a megye második olyan kick-box szerveződése, ahol három mesterfokozatú sportoló edz. Edzéseket hetente három alkalommal, 25 főnek tart Zsjak Zoltán hétfőn (18:00-19:30-ig), szerdán (18:00-19:30-ig) és pénteken (18:00-19:30-ig).

Az eddigieken túl említésre méltó a Pénteki Amatőr Kosárlabda Klub, a Kondorosi Atléták Sportegyesülete, és a Mini Tini Aerobik Csoport is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A település közétkeztetését a Kondorosi Csárdát üzemeltető Kondorosi Turisztikai és Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. biztosítja a Csárda 600 adagos konyháján. Az iskolai, óvodai – bölcsődei étkeztetést ők biztosítják helyszínre való szállítással. Emellett a településen lehetőség van menüs étkezésre is.
Kondoros Város Önkormányzat Képviselő-testülete nemcsak a kötelező szünidei étkeztetést látja el, hanem minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára biztosítja ezt a lehetőséget, szülői kérelem alapján.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Eltérő kultúrájú – Kondoros vonatkozásában nem releváns.

Hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Elmondhatjuk, hogy ha bárki programot szervez, akkor nincs megkülönböztetve, hogy azon hátrányos vagy nem hátrányos helyzetűek vehetnek részt. Városunkban számos egyesület, alapítvány működik, és programjaink nagy százalékban nyitottak. Pl. több, mint 20 éve a Városi gyermeknapot a Kondorosi Nagycsaládosok Egyesülete szervezi, és bonyolítja. Amennyiben ez az egyesület úszótanfolyamot szervez, azon nemcsak az egyesület gyermekei vehetnek részt, hanem nyitott a többi gyermek számára is. Ez az egyesület évről-évre rendez táncházat, ami gyermekek, felnőttek, családok számára is nyitott.

Városunkban a civil szervezetek igen aktívak, nagyon sok az általuk szervezett program, ami mindenki számára elérhető, aki csak szeretne részt venni benne.

Ezen a nyáron nyitotta meg kapuit Kondoroson a Fehérliliom Népfőiskola, a Lakitelki Népfőiskola kondorosi intézményeként. Ma már itt is nagyon sok program, foglalkozás, szakkör elérhető, ami nagyon pozitív.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.
Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A Kondorosi Petőfi István Általános Iskolában biztosított a gyógypedagógus és logopédus az arra rászoruló tanulók számára, a foglalkozásokat szakképzett pedagógusok tartják. Logopédus a Körös-szögi Kistérség jóvoltából az óvodai szolgáltatás keretében is segítséget nyújt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2016	134	13	9,70
2017	137	4	2,92
2018	137	7	5,11
2019	127	0	0,00
2020	131	1	0,76
2021	137	3	2,19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

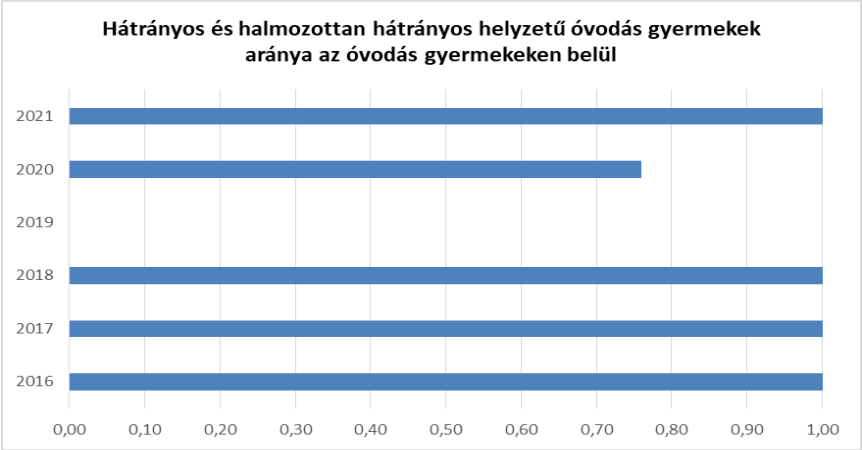

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2016	320	33	10,31
2017	298	15	5,03
2018	290	12	4,14
2019	284	10	3,52
2020	283	11	3,89
2021	297	13	4,38

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma** (TS 096)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül** (TS 097)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban** (TS 098)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva** (TS 099)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma** (TS 100)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül** (TS 101)
	Fő	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2016	43	1
2017	23	3
2018	30	0
2019	16	11
2020	19	2
2021	21	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen egy óvoda található, a Többsincs Óvoda és Bölcsőde, mely önállóan működő költségvetési szerv.

Az intézmény fenntartója: Kondoros - Kardos Közoktatási Intézményfenntartó Társulás,
5553 Kondoros, Hősök tere 4-5.
Gesztor Önkormányzat: Kondoros Város Önkormányzata.

Feladat ellátási helyek:
Székhelyintézmény: Többsincs Óvoda és Bölcsőde
5553 Kondoros, Csabai u. 25.
Telephely: Többsincs Óvoda
5552 Kardos, Árpád u. 16.
Óvodai csoportok száma: székhely településen 6, telephelyen O
Óvodai férőhelyek Kondoroson: 135, Kardoson: O

Az óvodai nevelést 12 diplomás óvodapedagógus végzi, 6 dajka/gondozónő segítségével, 1 kisegítő személyzettel.

A Kondorosi Többsincs Óvodában az engedélyezett csoportlétszám: min. 20, max. 25 fő.

A közoktatási tv. 3. számú melléklet 11/7. pontja alapján a maximális létszám 20%-kal átléphető — a maximális létszámtól való eltérés engedélyezése fenntartói hatáskörbe tartozik.
Az óvoda férőhelyek száma 135, ez ha 20 %-kal túlléphető, az 162 férőhely. A maximális férőhelyen belül van az óvodai helyek igénylése, ezáltal elutasított óvodába felvételt igénylő gyerek nem volt.
Az óvodánkon pályázati projekt alapján jelenleg bővítési munkák folynak, amely szerint az óvoda udvarának is nő a területe, és a meglévő csoportszobák is bővítve lesznek, valamint egy fejlesztő szoba is kialakításra kerül. A fejlesztő szoba kialakítása is növeli az óvoda által nyújtott lehetőségek, szolgáltatások színvonalát, a gyermekek, szülők és ott dolgozók komfortérzetét.

Sajnos, a korai fejlesztés a kondorosi gyermekek számára nehezen elérhető. Az óvodában a logopédia és a gyógytorna elérhető. De a korai fejlesztés, ami 0-2 éves kor között kell, hogy megtörténjen, ez nem elérhető.
Amennyiben ezen lehetőség megteremtésére későbbiekben lenne például pályázati lehetőség, ez nagyon fontos lenne. Egyértelmű tendencia, hogy a gyermekek születési súlya csökken, amihez hozzájárul az is, hogy egyre több a koraszülött. A koraszülött gyermekek közül sokaknak van szüksége korai fejlesztésre. Ez egy komoly cél városunk számára, ebben fejlődnünk kell!

b) a köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	**3-6 éves korú gyermekek száma**	**Óvodai gyermek-csoportok száma – gyógy-peda-gógiai nevelés-sel együtt** (TS 085)	**Óvodai férő-helyek száma (gyógy-peda-gógiai nevelés-sel együtt)** (TS 090)	**Óvodai feladat-ellátási helyek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt)** (TS 088)	**Óvodába beírt gyermek-ek száma (gyógy-peda-gógiai nevelés-sel együtt)** (TS 087)	**Óvodai gyógypeda-gógiai gyermek-csoportok száma** (TS 086)	**Gyógypeda-gógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integrál-tan oktatott SNI gyermek-ek nélkül** (TS 091)	**Egy óvodai gyermek-csoportra jutó gyermekek száma** (TS 089)
	fő	**db**	**db**	**db**	**fő**	**db**	**fő**	**fő**
2016	134	6	135	1	134	0	0	22
2017	137	6	135	1	137	0	0	23
2018	137	6	135	1	137	0	0	23
2019	127	6	135	1	127	0	0	21
2020	131	6	135	1	131	0	0	22
2021	137	6	135	1	137	0	0	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)** (TS 080)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypeda-gógiai oktatással együtt)** (TS 081)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagó-giai oktatással együtt)** (TS 079)	**Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 082)	**Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban** (TS 084)
	db	**db**	**db**	**fő**	**%**
2016	0	16	1	20,00	11,25
2017	0	16	2	18,63	10,07
2018	0	16	2	18,13	8,28
2019	0	16	2	17,75	8,10
2020	0	16	2	17,69	8,83
2021	0	16	2	18,56	8,75

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2016	46
2017	48
2018	38
2019	41
2020	38
2021	33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

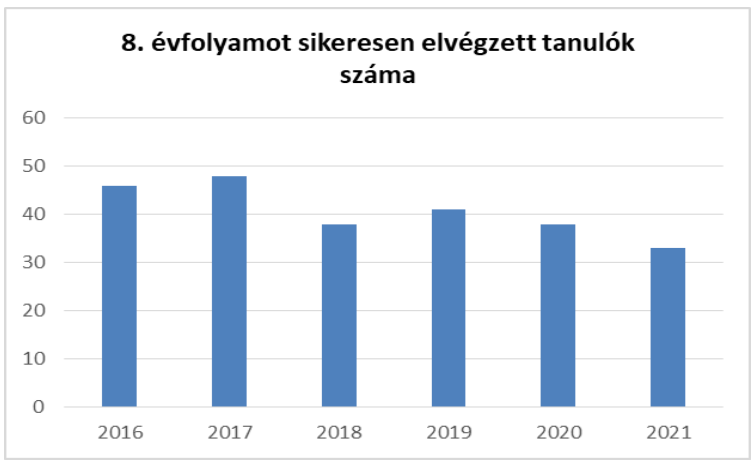

A 8. osztályt sikeresen elvégzők számának csökkenése nem teljesítmény-romlás következménye, hanem a csökkenő gyermeklétszám eredménye. Az osztályok kisebb létszámúak.
A gyermekszületések számának csökkenése településünkön megállt, de ez még majd később érezteti hatását az oktatásban.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nem releváns

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nem releváns

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	65	43
2017	n.a.	n.a.	72	26
2018	n.a.	n.a.	69	21
2019	n.a.	n.a.	67	15
2020	n.a.	n.a.	60	17
2021	n.a.	n.a.	67	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

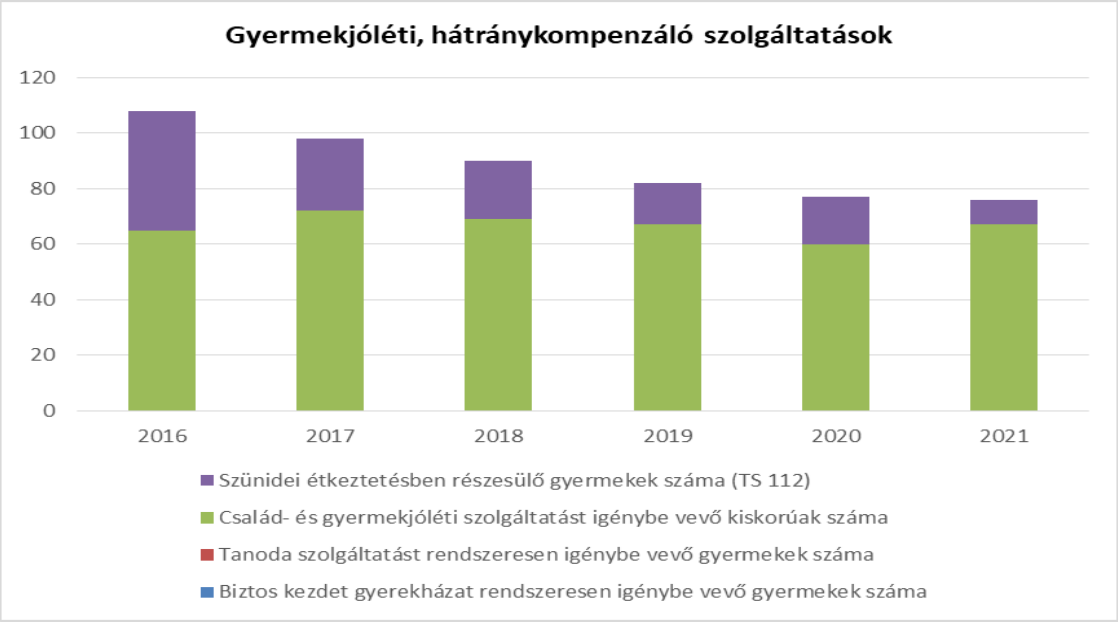

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Veszélyeztetett kiskorú gyermekek és gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	több figyelem a veszélyeztetett családoknak, tanácsadás az elérhető segítség lehetőségekről
A rendszeres gyermekvédelmi ellátásban részesülők között magas az egyedülálló szülők aránya	az egyedülálló szülők elérése, tájékoztatása az igénybe vehető kedvezményekről, lehetőségekről
korai fejlesztés csak magán úton, szűkös keretek közt elérhető	a korai fejlesztés lehetőségének kiszélesítése helyben a kisgyermekek és családjuk számára

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	**Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében**		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
	%	**%**	**%**
2016	3,04	2,45	2,75%
2017	2,63	3,35	2,99%
2018	3,36	3,02	3,19%
2019	3,48	2,45	2,97%
2020	3,99	4,33	4,16%
2021	2,78	3,76	3,27%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

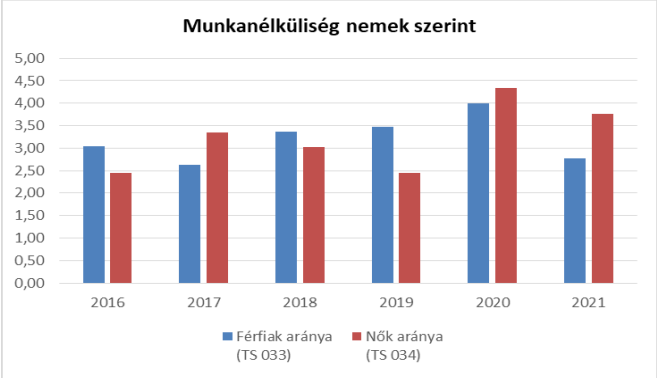

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2016	25,81	41,67
2017	33,33	51,52
2018	26,92	53,57
2019	33,68	43,75
2020	48,85	53,13
2021	37	72,97

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

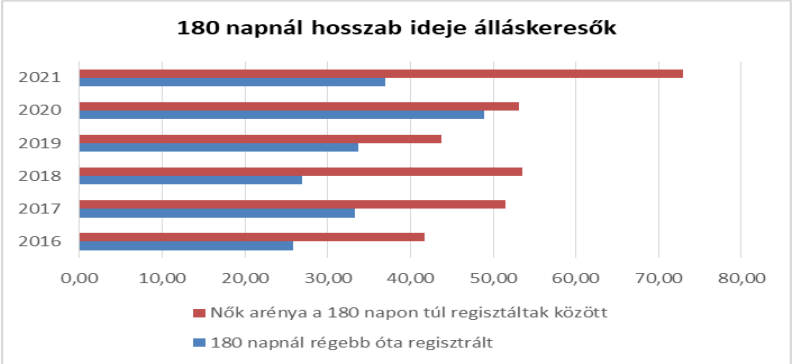

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	fő	**Fő**
2016	93	16
2017	99	7
2018	104	9
2019	95	6
2020	131	14
2021	100	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

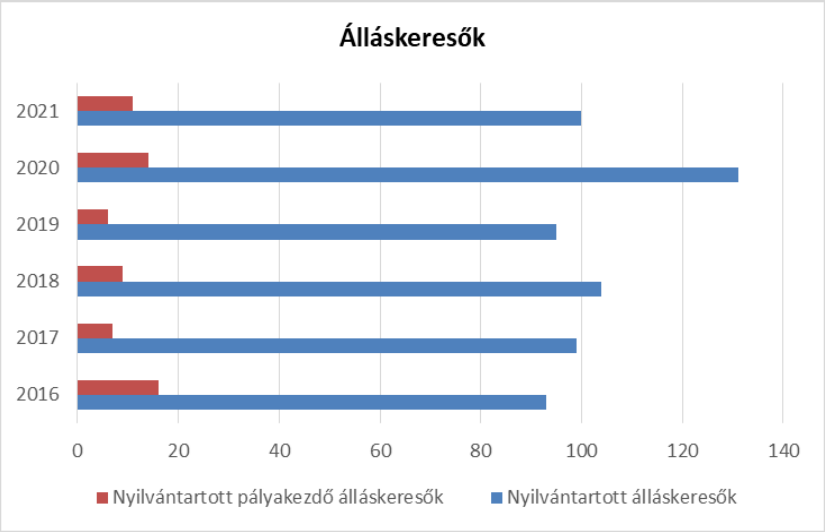

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség.

Az adatgyűjtés célja, hogy bemutassa, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat.
A munkanélküliek között arányában nem számottevően magasabb a nők száma.

A munkanélküliek száma a tsz. megszűnése után volt a legmagasabb, ezután fokozatos lassú ütemű csökkenés következett be. A fogyás okai között szerepel a gazdaságilag aktív korú lakosság csökkenése, a mezőgazdaságban történt tulajdonosi szerkezetváltás, amely ha alacsony mértékben is, de létszám felvevővé vált, vállalkozások létrejötte, megerősödése – ha kis mértékű, de mégis a foglalkoztatás növekedésével járt és nem utolsó sorban az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazása, így a közmunkaprogramok is a regisztrált munkanélküliek számának csökkenéséhez vezet. A szezonalitásnak nagy szerepe van a munkanélküliség alakulásában. Télen a

munkanélküliségi ráta növekszik – ekkor a mezőgazdaságban csökken a foglalkoztatottság – az év többi részében csökken.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen a nők foglalkoztatottságát kevésbé lehet megítélni, mivel a gyermekvállalási korban lévő nők nagy része nem jelenik meg álláskeresőként a munkaerőpiacon, a munkanélküliség helyett inkább a GYES-t, GYET-et választja, így csak a harmadik gyermek 8 éves kora után jelenik meg, mint álláskereső, vagy munkanélküli ellátást igénylő személy.
Azok a nők, akik szakmát, illetve különböző végzettséget szereztek, a gyermekvállalást követően sincsenek jobb helyzetben, mint a fentebb említett társaik. Amennyiben nincs biztos munkahelyük, esetleg magánvállalkozásuk, akkor a gyermek, gyermekek mellett nehezen tudják ismét vállalni munkahelyükön a több műszakot, az éjszakai műszakot, a korai bejárást, a késői hazamenetelt, hiszen a gyermekeket elhelyező intézmények nyitvatartási idejéhez alkalmazkodni kell. Ha nincsenek mobilizálható nagyszülők, rokonok, akkor ez sokszor a munkahelyek feladásához vezet. A helyben szervezett képzések segítséget tudnának nyújtani ezen problémák megoldásában.
Érdemes elgondolkodni azon is, hogy milyen munkahelyet lehetne teremteni azoknak a kisgyermekes anyukáknak, akik átmenetileg szeretnének helyben dolgozni, és amint gyermekük kicsit nagyobb lesz, már tudnak bejárást vállalni a szomszédos városokba. Ennek tehát olyan munkahelynek kellene lenni, ami nem igényel nagyobb előképzettséget, nem jelent problémát a munkaerő forgása, viszont a kisgyermekes családok anyagi helyzetén, a fiatal anyukák helyben történő elhelyezkedését segíteni tudná.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A HEP célcsoportjai közé tartozó mélyszegénységben élő nők esetében igen gyakran az a probléma, hogy nem tanulnak tovább, elmaradnak a tanulmányaikkal, nem lesznek képesek a középiskolában, szakiskolákban teljesíteni, mivel nincsenek meg az alapok, amire a későbbi tanulmányok épülhetnének. Ez sajnos sorozatos kudarchoz, visszahúzódáshoz vezet.
Nehezen összeegyeztethető a család és munkahely, a több műszakos munkarend teljes mértékben kizárt az alacsony iskolázottsággal rendelkező gyermekes nők számára.

Sajnos, az ő számukra a mezőgazdasági idénymunka, vagy a közmunka az, ami lehetőségként elérhető. Ők azok a nők, akik akár 10 évig is bennragadnak a közmunka programokban, és innen mennek nyugdíj előtti segélyre, majd nyugdíjba. Ami persze azt is jelenti, hogy a nyugdíj előtti 5 év, a mi a nyugdíj számításánál súlyozottan fontos, alacsony jövedelmük lesz, a NyeS, így várhatóan az öregségi nyugdíjuk is olyan alacsony lesz, hogy rendszeresen segélyezésre szorulnak majd.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2016	26	20
2017	26	25
2018	26	23
2019	26	23
2020	26	25
2021	26	26

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

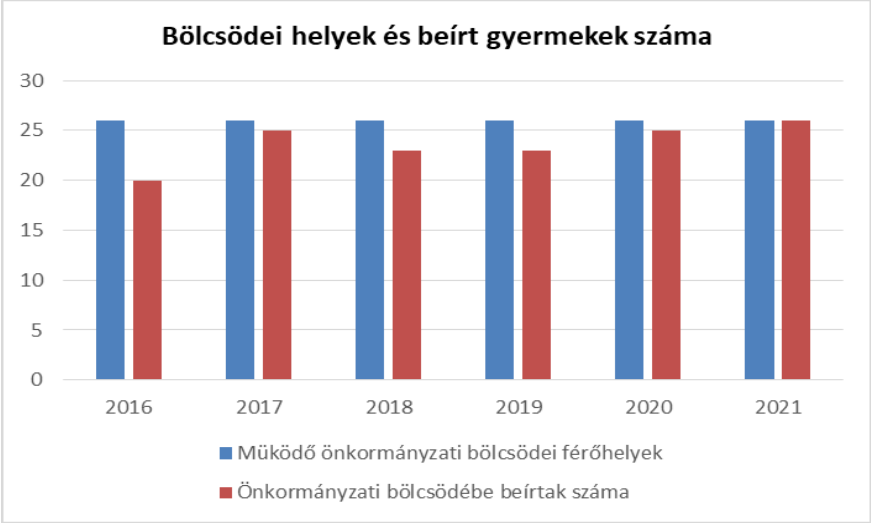

A településen a 3 év alatti gyermekek részére biztosított a bölcsődei ellátás a kondorosi bölcsődében. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. 2022. júliusától a bölcsődei férőhelyek száma egy pályázati forrásból megvalósult bővítés eredményeképpen 26-ról 40-re emelkedett, ami nagy segítség a kisgyermekes családok számára.

Emellett továbbra is igaz, amit az előző fejezetben leírtunk, hogy keresni kell a kisgyermekes anyukák helyben történő elhelyezkedésének megteremtését. A bölcsődében a gondozók és dajkák a 3 éven aluli gyermekek szakszerű gondozását, nevelését végzik, napközbeni ellátást biztosítanak. A bölcsőde ezen túlmenően a gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	**Működő munka-helyi bölcsődei férő-helyek száma** (TS 126)	**Munka-helyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férő-helyek száma** (TS 127)	**Mini bölcső-débe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	26	20
2017	0	0	0	0	0	0	26	25
2018	0	0	0	0	0	0	26	23
2019	0	0	0	0	0	0	26	23
2020	0	0	0	0	0	0	26	25
2021	0	0	0	0	0	0	26	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

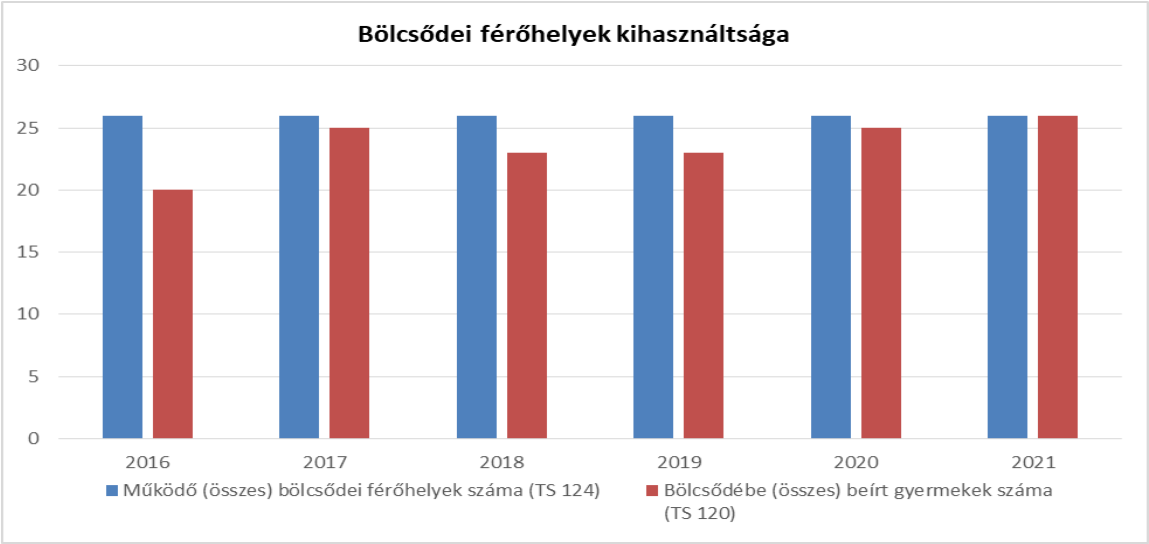

A településen biztosított az óvodai és iskolai ellátás is. Nem merült fel probléma ellátatlan gyermek kapcsán, illetve elutasított felvételről. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény és felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

Az általános iskolában Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Az önkormányzat, a működő vállalkozások, vállalkozók saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, gyermeknevelés feladatát.

Kondoroson az óvodások az óvodapedagógusok felügyelete alatt 6 csoportot alkotnak. Kondoros és Kardos a kistérségben egyedülálló módon olyan többcélú közös igazgatású intézmény keretén belül biztosítja az óvodai feladatokat, mely nem másik közoktatási feladathoz rendelt (bölcsődei

ellátás). 2011-ben a bölcsődében 2 csoportban 26 kisgyermek gondozását 4 kisgyermeknevelő végezte.
A racionális működtetésre való törekvés eredményeképpen az óvodai csoportok átlaglétszáma 23,5 fő/csoport, mely a törvényi minimum 20 és maximum 25 fő közötti érték.

Az intézményben dolgozó nevelők mindegyike rendelkezik felsőfokú végzettséggel, speciális képesítése az óvónők 92%-ának van. Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekszám: 11,75 fő. A 6 óvodai csoportban dolgozó óvónők munkáját dajkák is segítik. Az intézmény taneszköz ellátottsága megfelelő.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat 3 védőnői körzettel dolgozik Kondoroson. A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válsághelyzetét. A védőnői szolgálat megfelelő, mivel az egy védőnőre eső gyerekszám a megengedett gyereklétszám alatt van.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	3	102	34
2017	3	91	30,33
2018	3	87	29
2019	3	96	32
2020	3	111	37
2021	3	110	36,66

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

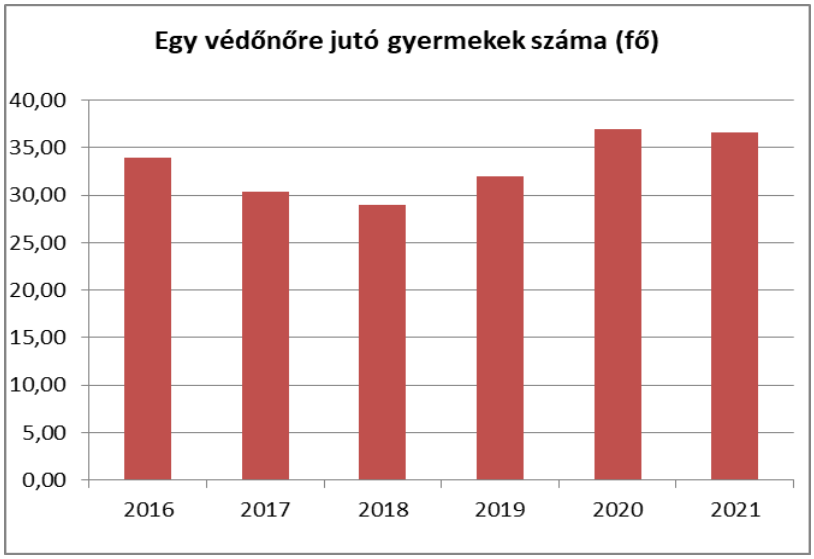

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és gyermekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy az ellenük elkövetett cselekmény bekövetkeztekor kihez fordulhatnak. Növelni szükséges az áldozatok bejelentési aktivitását, tudatosítani bennük, hogy csak akkor tudnak segítséget kapni, ha feltárják az eseményt. Az érintett családok szociálisan hátrányos helyzetűek, esetleg gyakori a szülők közötti konfliktus. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állhat.

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális, vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak.
Nincs anyaotthon, családok átmeneti otthona.
A kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani, családsegítés keretében nyújt:
a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
c) a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
d) közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossággal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
f) a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő meditációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A 2019-es önkormányzati választásokat követően a 8 fős képviselő-testületben 1 nő kapott helyet, ~~továbbá az aljegyző is nő.~~ **jelenleg a 6 fős képviselő-testületben 1 nő vesz részt.** A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva, nem szabad elfelejteni először is, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk, mivel az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni.

Az önkormányzatnak az egészségügy, oktatás, területfejlesztés, foglalkoztatás, gazdaság, a helyi politika kultúra terén a szolgáltatások kialakítása során tekintettel kell lenni a nemek eltérő helyzetére és szükségletére, és törekedniük kell speciális, éppen nemük miatt jellemző problémák megoldására.

A nők helyzetét vizsgálva ismert probléma a gyermeket vállaló anyák elhelyezkedése, illetve nőket érintő családon belüli erőszak, amiről korábban az 5.4. pontban már szó volt. A gyermeket vállaló anyák elhelyezkedésénél elsősorban a gyermekek nappali ellátásának biztosítását kell figyelembe venni, főként az iskolai, óvodai szünidők idején.
A gyermekekről szóló részben már említettük, hogy településünkön nagyon aktívak a civil szervezetek, és nagyon jó az együttműködés a civil szervezetek és az önkormányzat között.
A nyári szünetben az önkormányzat kérelmezés útján biztosítja az igénylő szülők számára gyermekük szünidei felügyeletét. Ezen felül több civil szervezet is szervez nyári táborokat, ami nagy segítség a szülők számára. A tapasztalat azt mutatja, hogy elsősorban az 1-5 osztályos gyermekek részére igénylik a szolgáltatást.
Nyáron az önkormányzati gyermekfelügyeleten kívül elérhető táborok a teljesség igénye nélkül; helyismereti tábor, aerobic tábor, lovas tábor, foci tábor, néptánc tábor, úszótanfolyam, hittan tábor, kézműves tábor, stb.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nők érdekvédelmének hiánya, nők elleni erőszak tabuként kezelése	széleskörű tájékoztatás az érdekvédelem lehetőségeiről
Munkanélküliség emelkedik a nők körében	tájékoztatás álláslehetőségről, és az elhelyezkedéshez szükséges szolgáltatások igénybevételének lehetőségeiről
Kisgyermekes anyukák elhelyezkedési lehetőségei minimálisak helyben	lehetőség szerint munkahelyteremtés a kisgyermekes családok számára

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2016	1 122	585	191,79%
2017	1 108	586	189,08%
2018	1 120	592	189,19%
2019	1 109	566	195,94%
2020	1 111	574	193,55%
2021	1 109	582	190,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

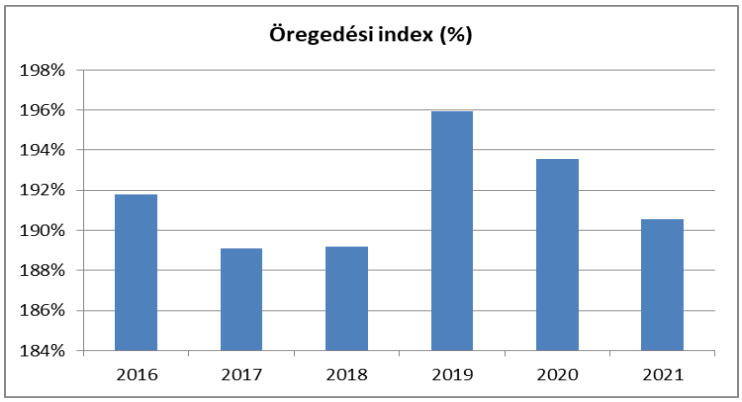

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2016	620	1 003	1623
2017	594	985	1579
2018	570	967	1537
2019	564	952	1516
2020	539	941	1480
2021	518	918	1436

Forrás: TeIR, KSH Tstar

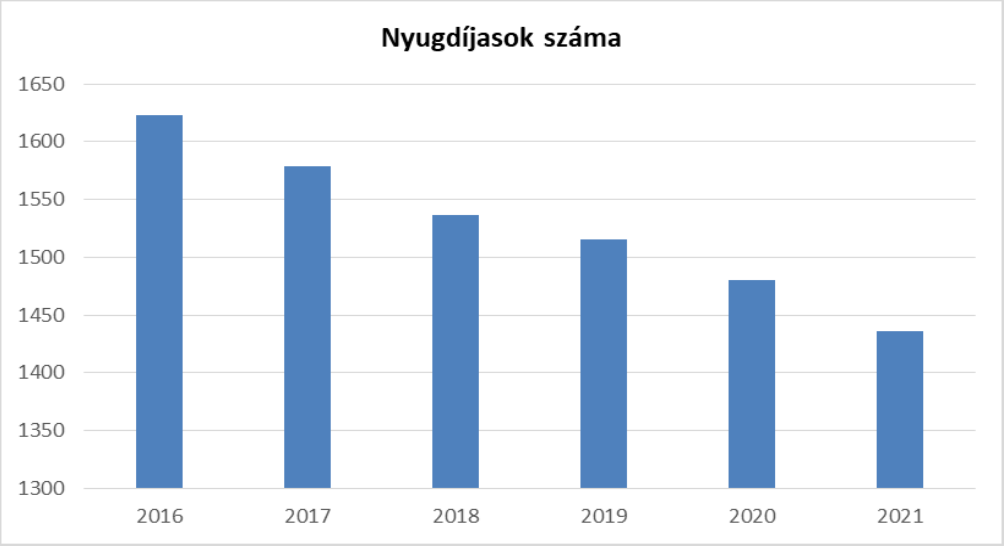

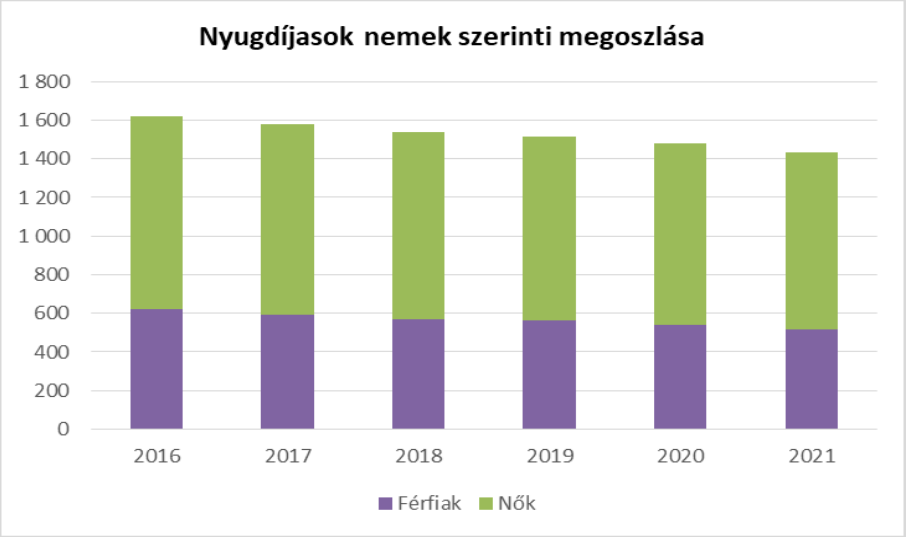

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	7	1	456	666	2	95	n.a.
2017	8	1	441	659	2	90	8
2018	9	1	429	666	2	83	6
2019	8	1	422	677	2	78	5
2020	11	1	400	677	2	73	5
2021	10	1	379	669	4	70	5

Forrás:
TeIR, KSH
Tstar

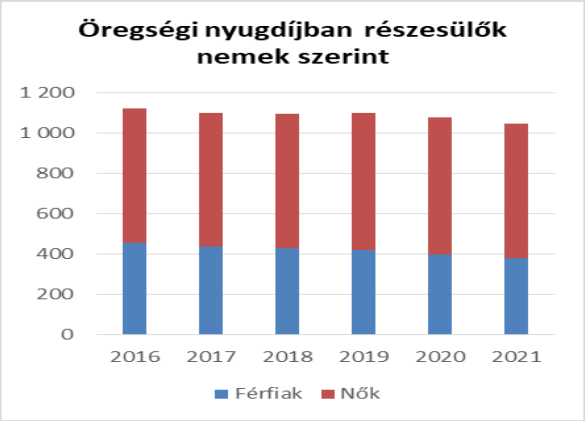

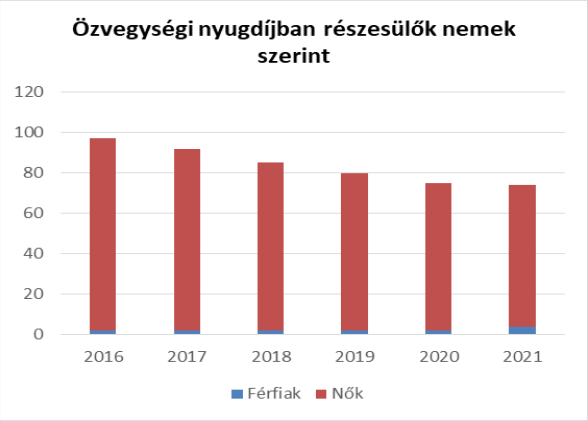

A fenti két diagram egyértelműen mutatja, hogy az időskorúak között – legalábbis településünkön egyértelműen több a nő, mint a férfi. Az özvegyi nyugdíjban részesülők között alig vannak férfiak, jellemzően nők azok, akik özvegyi nyugdíjban részesülnek.

A demográfiai összetétel vizsgálatakor megállapítható, hogy a településen sok az időskorúak aránya az összlakossághoz képest.

Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, betegségeik megjelennek. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia, a súlyos, krónikus betegségek kialakulása.
Általános probléma az idősek számára, hogy a megélhetést biztosító családtagok kevesebb időt tudnak fordítani idős családtagjaikra, s nagyobb igény alakul ki az ellátást biztosító szociális otthonra. Segítséget jelentene az aktív időskor eltöltése céljából az idősek számára programok, képzések szervezése.

Önkormányzatunk minden év október elején, az Idősek Napja alkalmából meghívja a 70 év feletti időseket egy finom ebédre, mely alatt élőzenés műsornak is örülhetnek a résztvevők, illetve alkalom, lehetőség a másokkal való találkozásra, beszélgetésre.
Ezen az alkalmon a polgármester, alpolgármester, jegyző, aljegyző, a képviselő-testület tagjai is részt vesznek, így is alkalmat adva az idősekkel való találkozásra, beszélgetésre, problémáik meghallgatására.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú; és
- hozzátartozói
- nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka: A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a az illetékes járási hivatal állapítja meg.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
	Fő összesen	**93**	**99**	**104**	**95**	**131**	**100**
41-45 év (TS 042)	Fő	13	11	15	5	13	9
	%	13,98%	11,11%	14,42%	5,26%	9,92%	9,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	6	13	8	14	8	6
	%	6,45%	13,13%	7,69%	14,74%	6,11%	6,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	6	15	9	8	13	9
	%	6,45%	15,15%	8,65%	8,42%	9,92%	9,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	7	11	10	6	13	6
	%	7,53%	11,11%	9,62%	6,32%	9,92%	6,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	3	9	17	24	27
	%	2,15%	3,03%	8,65%	17,89%	18,32%	27,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Kondoroson az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat. Vizsgálva az időskorúak foglalkoztatását településünkön is az országos tendencia érvényesül. Nehezen lehet elhelyezkedni, munkát találni 55 év felett.
Magyarországon a KSH adatai szerint 2010-ben az 55 év feletti korosztály foglalkoztatási rátája alig haladta meg az 50 százalékot. Az intézmények, vállalatok ritkán alkalmaznak időseket, hiszen magasabb bért és addicionális költséget jelentenek számukra.
Egy tanulmány szerint a két legerősebb érv, amit az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmaznak: az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is: a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel és jóval pontosabbak és megbízhatóbbak a fiataloknál (nem fognak más munkát keresni, megbecsülik a feladatokat), kevésbé kritikusak a felső vezetéssel és a vállalat működésével szemben és erős elkötelezettséget mutatnak a munkahelyük iránt. Emellett pedig részmunkaidőben, vagy akár kiszervezéssel is hajlandók dolgozni. Ugyanez a megállapítás vonatkozik a nyugdíjas foglalkoztatottság vizsgálatánál.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az idősellátás területén egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezeteknek.

Az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér működése óta keresi a lehetőséget az idősek foglalkoztatására, szórakozatására.

Az IKSZT lényege az integrált, összehangolt működésben rejlik, tehát nem az egyes szolgáltatások egymástól elszeparált helységekben való nyújtására, a szolgáltatásokat igénybevevők elkülönítésére törekszenek, hanem azok összefésülésére.

Épülete 3 szintes. A földszinten, az előtérbe belépve rögtön információáradattal találja magát szembe magát a betérő, ugyanis itt helyezték el a különböző témájú (ifjúsági, vállalkozási, munkaerő- piaci, turisztikai, stb.) információs anyagokat, tájékoztatókat, hírleveleket stb. Az ún. információs szobában (Klubhelység) további információs éhségét számítógépek és az internet használatával csillapíthatja, valamint digitális írástudásra tehet szert. A könyvtár sarok is ebben a helységben helyezkedik el, ahol a letéti könyvállomány csendes olvasgatása mellett lehetőség van a többi lakossal való beszélgetésre a komfortosan kialakított tárgyaló részben.

A civil szervezetek működése városunkban nagyon pozitív szerepet játszik. Számos egyesület szervez programokat. A Kertbarát Kör rendszeresen szervez találkozókat, előadásokat, kiállítást. Közöttük a fiatal és idős generáció együtt található, ami összeköti őket, az a természet, a termőföld, a növényzet és állatvilág szeretete, gondozása.
A Kondoroson működő Idősek klubja, az idősek gondozását végző több alapítvány is programokat, előadásokat, egészségügyi ellátást, előadást, kirándulást szervez az idősek számára. A Mozgáskorlátozottak Egyesülete is rendszeresen találkozik, közös programokat, kirándulásokat szerveznek. Aki az idősek közül szeretne közösséget találni, elfoglaltságot találni, az úgy gondolom, az találhat az érdeklődési körének megfelelőt.

Amire érdemes odafigyelni, hogy a „bezárkozó", depresszióra hajlamos időseket elérjük, kimozdítsuk őket az unalomból, fásultságból. Hiszen vannak, akik vágynak a közösségre, csak valahogy mégsem tudnak megmozdulni, nem tudják merre induljanak. Őrájuk úgy tudunk figyelni, hogy – mint a jelzőrendszer tagjai – nyitva tartjuk a fülünket, és amint alkalom adódik, igyekszünk elérni, meghívni ezeket a közösség hiányától szenvedő időseket a különböző programokra.

Nagyon jó kezdeményezés az, hogy az óvodások és iskolások elmennek az idősotthonba, és kis énekkel, műsorral, ajándékkal kedveskednek az időseknek.
Az Idősek napja alkalmából városunk minden év októberében egy műsoros ebéd keretében vendégül látja idős polgártársainkat, ezzel is kifejezve feléjük megbecsülésünket.
Az idei évben is Önkormányzatunk meghívta idős polgártársainkat az Idősek Napja alkalmából egy finom ebédre, melyen az iskolások és meghívott zenészek gondoskodtak a műsorról és a jó hangulatról. Ezeket az alkalmakat szívesen látogatják az idősek, hiszen ez alkalmat teremt a kortársakkal való találkozásra, és városunk vezetőivel való találkozásra, beszélgetésre is.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.
Az 55 év felettieket, illetve a tartós munkanélkülieket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma *(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)*			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2016	620	1003	1623
2017	594	985	1579
2018	570	967	1537
2019	564	952	1516
2020	539	941	1480
2021	518	918	1436

Forrás: TeIR, KSH Tstar

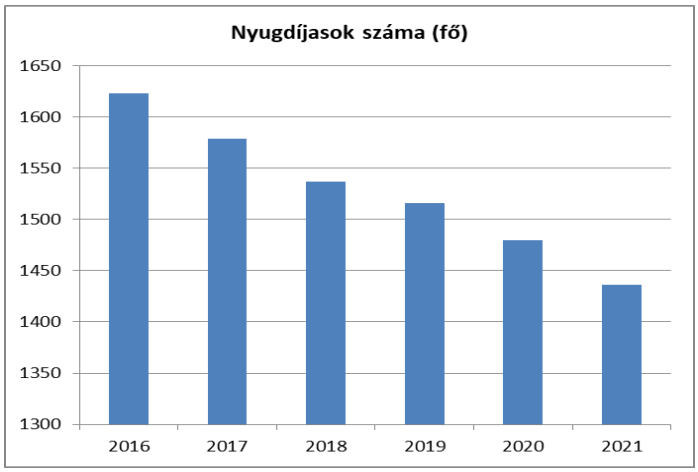

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2016	1 122	66	365	169
2017	1 108	63	310	120
2018	1 120	66	288	129
2019	1 109	71	271	148
2020	1 111	66	285	162
2021	1 109	65	251	160

Forrás: TeIR, KSH Tstar

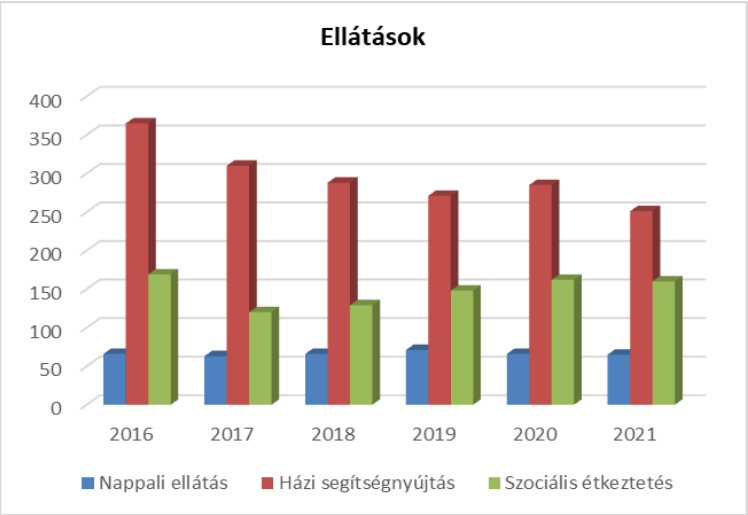

Az adatokat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy van mozgás az adatokban, de ez a mozgás kicsi eltéréseket mutat. A vizsgált öt évben a házi segítségnyújtásban részesülők száma csökkent nagyobb arányban. A nappali ellátásban és a szociális étkeztetésben részesülők számának változása 10 % alatti, ami azt jelenti, hogy a szolgáltatók jól tudnak tervezni, hogy milyen szükségletek jelentkeznek.
A nyugdíjkorhatár 65 éves korra emelése a nők esetében azt is jelenti, hogy azok, akik általában az idős, beteg hozzátartozóikat otthon ellátták, ápolták, ezt nem tudják megtenni. Illetve ez a nyugdíjközeli női generáció a kisgyermekes családtagjaiknak sem tud segíteni, hiszen még dolgozik. Ezért tehát az idős szülők ellátásába szükséges bevonni az ellátórendszert. Az idősek gyakran bizonytalanok, félnek az idegenektől, bizalmatlanok, hogy ki lenne a gondozónőjük? Azután, amikor szomszédtól, ismerőstől hallják, hogy csak jó a segítség, könnyebb, ha van aki bevásárol és kiváltja a gyógyszert, segít pl. a segély megigénylésében, akkor már nagyobb bizalommal fordulnak a szolgáltatók felé, és kérik a különböző ellátásokat.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Nem áll rendelkezésre olyan jellegű adat, mely pontosan kimutatná az idősebb korosztály közművelődési, kulturális szokásait, hogy az idősek milyen gyakorisággal vesznek részt kulturális eseményeken, programokon.
Helyi viszonylatban az Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás által üzemeltetett Idősek Klubjában és a Rózsakert Alapítvány által fenntartott intézményben van lehetőségük beszélgetésre, kártyázásra, szórakozásra. Taglétszáma változó, túlnyomó többségben nők a tagjai. Közművelődési igényüket a Könyvtár szolgálja.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz viszonyítva gyenge. A könyvtárban lehetőség lehetne az idősebb korosztály informatikai jártasságának javítására. Igényfelmérés végzése szükséges, hogy mekkora a kereslet ilyen jellegű képzésre.

d) a generációk közötti programok.

Nagyon jó kezdeményezés az, hogy az óvodások és iskolások elmennek az idősotthonba, és kis énekkel, műsorral, ajándékkal kedveskednek az időseknek.
A fentebb említett Idősek Napja alkalmával az óvodások és iskolások is készülnek különböző műsorszámokkal az idősek számára.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen kiemelt szociális tevékenységet végez a Hősök útja 18. szám alatti, a fentebb említett Körös-szögi Kistérség Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Idősek Klubja. Az idősek klubja szolgáltatásai közé a hétvégi napok kivételével a következők tartoznak:

- nappali ellátás
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- tanyagondnoki szolgálat
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Továbbá az említett Idősek Klubján kívül a szociális ellátás részét képezi az evangélikus egyház által üzemeltetett Kondorosi **Evangélikus** Nyugdíjasház, a Rózsakert-Gondoskodás az Egészséges Életmódért Alapítvány által működtetett Idősek Otthona, valamint a Közösségi Misszió szervezésében működő Humán Szolgáltató Központ.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Aktív, tevékeny időskor hiánya	Mozgás-lehetőség szervezése az idősek részére, önszerveződések
Egyedüllét, elszigetelődés	programok szervezése az idősek számára

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 061)	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 062)	**Összesen**
2016	121	211	332
2017	112	206	318
2018	103	191	294
2019	105	170	275
2020	102	165	267
2021	97	154	251

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	**Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma** (TS 128)
2016	40
2017	39
2018	41
2019	39
2020	40
2021	39

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

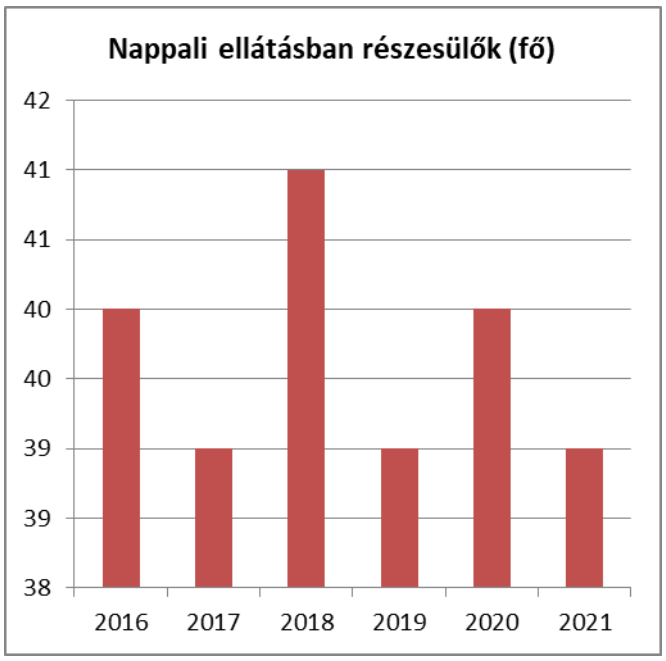

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága,. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.
A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.
Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki
a) rehabilitációs ellátásban részesül,
b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban,rendszeres szociális járadékban részesült.
(Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkozatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítása. Javasolt önkormányzati szakember ilyen irányú képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

Kondoroson is működött kb. 10 évvel ezelőtt egy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató alapítvány. Sajnos, ez 2-3 év működés után megszüntette működését, nagy hiányt hagyva maga után. Városunknak ez is feladata, hogy amint lehetőség nyílik, meg kell teremteni, keresni a fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek számára a foglalkoztatás lehetőségét. Hiszen tudjuk, hogy az ilyen emberek számára a munkahely sokat javít egészségügyi és mentális állapotukon. Egy munkahely – közösséget ad. Egy munkahely – felelősség, rendszerességet ad. A munkahely – önbecsülést ad. A munkahely – nagyobb anyagi biztonságot ad. A munkahely – a hasznosság érzetét is növeli. Ezek pedig minden ember számára fontosak, a sérült emberek számára pedig hatványozottan igazak.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Mivel egyelőre helyben nincsen megváltozott munkaképességűek és fogyatékkal élők részére munkalehetőség, ezért most esetleg annak a lehetőségét lehet keresni, hogy keressük azokat a munkáltatókat, akik munkát tudnak adni az ilyen munkavállalók részére, és alkalomadtán helyet biztosítani. Ez is egy előttünk álló feladat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)
A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékosság jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítései. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek szerepe igen jelentős. A településen a Mozgáskorlátozott Békés Megyei Egyesület Kondorosi Helyi Szervezete működik. Munkájuk, összefogásuk jelentősen növeli a csoportba tartozók mindennapi életének megkönnyítését.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek (pl. Fot., Szt., Cst.).
A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékossági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.
A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg (pl. a lakásfenntartási támogatásnál, aktív

korúak ellátásánál a fogyasztási egység fogyatékosság, tartós betegség esetén +0,2-vel növekszik). A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára tartós beteg gyermeket nevelő családok esetén magasabb.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) jogosultak. Sajnos az Szt. alapján korábban járó közlekedési támogatás megszűnt.

A közlekedőképességében súlyosan akadályozott, látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősülő, a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősített, vagy a vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősülő személy parkolási igazolványra jogosult.
Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:
Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők gyakran a megfelelő információk hiányában nem részesülnek a számukra a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban. A fogyatékos emberek helyi szervezetei, önkormányzati intézmények ebben segítséget.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatói célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Városunkban 3 felnőtteket ellátó háziorvos, 1 gyermek háziorvos működik. Ezen felül elérhető a fogászati ~~belgyógyászati és orthopédiai~~ szakrendelés.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A törvényi kötelezettség szerint az összes költségvetési intézménynek, az összes önkormányzati és közszolgáltatást nyújtó intézményeknek akadálymentesnek kellene lennie.
Fontos, hogy a közszolgáltatás tényleges igénybe vételéhez nem elég az épületbe bejutni, azt be is kell tudni járni - legalább a közszolgáltatás igénybevételéhez szükséges mértékben-, valamint veszély esetén biztonsággal el kell tudni hagyni.

A közszolgáltatás akkor hozzáférhető, ha a fizikai megközelítés lehetőségén túl az épületen belüli tájékozódás lehetősége biztosított a vak és gyengén látó, a siket, és nagyothalló, az értelmi fogyatékos, az autista, a súlyosan-halmozottan fogyatékos személy számára. A mozgássérültekkel

kapcsolatban leggyakrabban a biztonságos és akadálymentes, vakok esetében pedig az érzékelhető környezetről van szó.

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége részben megoldott.
A Kondorosi Közös Önkormányzati Hivatal épületének akadálymentesítése megtörtént (Hősök tere 4-5.)
Akadálymentes szociális ellátást nyújtó intézmény az Idősek Napközi Otthona (Hősök u. 18.).
Akadálymentes kulturális, művelődési intézmény a Művelődési Ház, Konferenciaközpont (Hősök u. 23.)
Akadálymentes egészségügyi intézmény az alapellátást biztosító Orvosi Rendelő (Kossuth tér 2.)
Az alapfokú oktatási intézményben az akadálymentesítés nem megoldott.
A településen középfokú oktatás az általános iskolában biztosított, melynek akadálymentesítése nem megoldott.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A lakóépületek akadálymentesítettségéről nincs információnk.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Információink szerint a vállalkozási formában működő munkahelyeken az akadálymentesítés nem megoldott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településen a mozgássérültek számára a közintézmények előtt akadálymentes parkolók kerültek kialakításra.
Akadálymentes autóbusz várakozóhelyek jelenleg még nem, egyenletes, síkfelületű járdák kialakítása közel 100%-os arányban kerültek kialakításra.
A gyalogos átkelőhelyek süllyesztett járdaszegéllyel történő ellátása Kondoros területén részben megoldott. A parkok mindenki számára könnyen megközelíthetőek, a parkok szépen rendben tartottak, kiépítettek, ülőhellyel ellátottak.

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A közlekedéssel kapcsolatos törvényi szabályozás is arra irányul, hogy a közlekedési eszközök, utasforgalmi létesítmények, illetőleg az ezekhez tartozó jelző és tájékoztató berendezések a különféle fogyatékossággal élő személyek által biztonságosan használhatóak legyenek.
A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek önálló életvitelének megkönnyítése, önrendelkezési jogának biztosítása, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.
A településen a Mozgáskorlátozott Békés Megyei Egyesület Kondorosi Helyi Szervezete segíti a fogyatékkal élőket, mind segítségnyújtással, mind rekreációs programokkal.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az ellátási problémák többsége azonos módon keletkezik: van megfelelő szolgáltatás, de az ellátásra szoruló nem tud róla, őt nem érték el a szolgáltatást nyújtók, vagyis be sem került a rendszerbe. Van megfelelő szolgáltatás, de a szolgáltatás igénybevétele a fogyatékos személy

számára nem hozzáférhető pl az akadálymentesítettség hiánya miatt. Van akadálymentesen elérhető szolgáltatás, de a célcsoport tagja vagy saját elhatározásából vagy gyakori tapasztalat szerint a fogyatékos személy helyett döntő család elhatározásából a szolgáltatást nem veszi igénybe, még akkor sem, ha az a fogyatékos személy életminőségét lényegesen javítaná. Minden ilyen esetben annak feltárása fontos, hogy a szolgáltatás és a szolgáltatást igénylő milyen okból nem tudott egymással segítő kapcsolatba kerülni. Érdemes arra kérdezni, hogy a szolgáltatók megfelelően ajánlják-e a szolgáltatásaikat és elérik-e ajánlataikkal a célcsoport tagjait. Nincsenek-e olyan esetek a településen, ahol a család a fogyatékos felnőttet méltatlan körülmények között tartja. Természetesen nehéz ilyen információkhoz jutni, ezért is javasoltuk, hogy a sablon tábla kitöltése mellett - ha lehetséges -, készüljenek rövid, félig strukturált interjúk is, sokszor a megkezdett beszélgetés új irányt vehet, és olyan információk jutnak a szakértő, mentor, tanácsadó tudomására, amik kiegészítik az egyéb forrásokból származó információkat és adatokat.
A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilváníthatja azt, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Ilyen alkalmak lehetnek a fogyatékos személyek részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések, kirándulások a támogató szolgálat segítségével, ha a helyi önkormányzat rendelkezik üdültetési lehetőséggel, akkor az üdültetésben való részvétel biztosítása, különféle akciók szervezése, amik egyben anyagi és természetbeni segítségnyújtást jelentenek. Fontos annak megismerése, hogy a helyi médiában rendszeresen jelenjenek meg a fogyatékos személyek sikereikkel és gondjaikkal, de semmiképpen sem, mint gyámolított személyek.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen a Mozgáskorlátozott Békés Megyei Egyesület Kondorosi Helyi Szervezete segíti a fogyatékkal élőket, mind segítségnyújtással, mind rekreációs programokkal.
Az Idősek Klubja, a Rózsakert-Gondoskodás az Egészséges Életmódért Alapítvány, valamint a Közösségi Misszió és végez nappali ellátást, de nemcsak az idős korosztály részére. A fogyatékkal élők részére is elérhető a nappali ellátás, különböző foglalkozások, programok.
A 2023. júniusában megnyílt Fehérliliom Népfőiskola is számos programot szervez, mely a fogyatékkal élők számára is elérhető. A Fehérliliom Népfőiskola több mint 10 féle szakkört szervez. Ez is mindenki számára elérhető. A fogyatékkal élők is ismerik akadályozottságukat, és eszerint tudják eldönteni, hogy mi az, amiben ők is részt tudnak venni.
A Fehérliliom Népfőiskola sokféle szakkört szervez és működtet. Az épület akadálymentesített, így a fogyatékkal élők is könnyen elérhetik az itteni program-lehetőségeket. Az utóbbi 2-3 évben azt tapasztaltuk, hogy megnőtt az igény a közösségi programok iránt, és van egy rétege a nyugdíjas korosztálynak, akik nagyon aktívak, előszeretettel látogatják a szervezett programokat. Feladatunk abban van, hogy az „otthonülőket” is elérjük, megmozgassuk, bekapcsoljuk a programokba.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Elmondhatjuk, hogy ami az átlagember életében problémát jelent, az a fogyatékkal élő számára is probléma, csak – ha lehet – még nagyobb probléma, mert az akadályozottsága miatt nehezebb a megoldás. Ha valaki munkanélküli, nehéz Kondoroson, vagy a közelben munkát találni. Ez egy fogyatékkal élő számára még nehezebb.

Ha egy átlagember beteg lesz, és be kell utaznia szakrendelésre, azt nem mindig könnyű megoldani. Ez egy fogyatékkal élő számára még nehezebb lehet, hiszen nem biztos, hogy tud busszal közlekedni.

Tehát, ha bármilyen társadalmi, közösségi problémára megoldást keresünk, azt úgy kell tenni, hogy figyelembe vegyük a fogyatékkal élők igényeit és szükségleteit, és így – esetleg – egy lépésben megoldható egy-egy probléma, és nem az történik, hogy amit egyszer megoldottunk, azt

újra kell tervezni újabb szempontok szerint. Nem szabad megfeledkeznünk a fogyatékkal élők szükségleteiről, bármilyen tervezésről is legyen szó.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
hátrány a program-lehetőségek terén	sport-program lehetőség biztosítása
Fizikai akadálymentesítés hiánya a Könyvtárban	Lehetőség keresése a könyvtári szolgáltatás elérésére a mozgáskorlátozottak számára is
nincs helyben foglalkoztatás a fogyatékkal élők számára	lehetőség keresése helyben foglalkoztatásra a fogyatékkal élők számára

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
könyvtár akadálymentesítésének hiánya	könyvtár akadálymentesítése
kevés helybeli munkalehetőség	munkahely-teremtés lehetőségének keresése
megváltozott munkaképességűeknek nincs helyben munkalehetőség	megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására lehetőség keresése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Egyesületek, civil szervezetek képviselői és tagjai szinte mindannyian önkéntes munkában végzik tevékenységüket, szervezik közösségi élet színesítésére programjaikat. A településen az alábbi civil szervezetek működnek:

Alkotó Művészek Egyesülete
Alapítás éve: 2007
Tagok száma: 10 fő
Alaptevékenysége: amatőr művészek és hátrányos helyzetű, a művészetek iránt fogékony gyermekek felkarolása.

Evangélikus Énekkar
Alapítás éve: 2006
Tagok száma: 15 fő
Alaptevékenysége: egyházi énekek megszólaltatása a templomi és ünnepi alkalmakkor.

Diákönkormányzat, Petőfi István Általános Iskola
Alapítás éve: 2000
Tagok száma: 365 fő
Alaptevékenysége: Átfogja az iskolai élet minden szegmensét, többek között szabadidős programok, kirándulások, táborok, színházlátogatások szervezését végzi.

V-151. sz. Galamb és Kisállattenyésztők Egyesülete
Alapítás éve: 1964
Tagok száma: 56 fő
Alaptevékenysége: Hobbi szintű galamb- és kisállattenyésztés, szakmai és állategészségügyi előadások, továbbképzések és börzék szervezése, tartása.

Gitár suli
Alapítás éve: 2008
Tagok száma: 10 fő
Alaptevékenysége: Gitároktatás, közös zenélés, közösségépítés, az evangélikus gyülekezetbe való integrálás.

Helytörténeti Baráti Kör
Alapítás éve: 1990
Tagok száma: 25 fő
Alaptevékenysége: a település múltjára, jelenére, mai helyzetére vonatkozó források gyűjtése, dokumentálása. Célirányos, szűkebb témakörök kutatása.

Kertbarát Kör Kondoros
Alapítás éve: 1973
Tagok száma: 96 fő
Alaptevékenysége: kertészkedés, vegyes gyümölcs-, zöldségtermesztés, kerti mezőgazdasági tevékenység. Részvétel a virágos, tiszta település mozgalomban.

Kisszerszámos Halász Társulás
Alapítás éve: 1989
Tagok száma: 18 fő
Alaptevékenysége: haltenyésztés, halnevelés, horgászat, halászat, horgásztatás, illetve a horgászatra való ifjúságnevelés.

Kondoros-Hahnhofen Baráti Társaság Egyesület
Alapítás éve: 1998
Tagok száma: 70 fő
Alaptevékenysége:
kulturális tevékenység, különös tekintettel a két település, illetve a két ország kultúrájának kölcsönös megismertetésére;
kondorosi gyermekek nyelvtanulásának segítése anyanyelvi környezetben;
sportrendezvények szervezése a két település lakosainak részvételével.

Kondoros és Környéke Polgári Együttműködés Egyesület
Alapítás éve: 2000
Alaptevékenysége: Polgári találkozókat, konferenciákat, kulturális programokat szervez. Nyilvánosságot biztosít a nemzet hagyományos értékeit és az európai kulturális örökséget ápoló helyi és térségi közösségnek.

Kondorosi Amatőr Zenészek Klubja
Alapítás éve: 2011
Tagok száma: 15 fő
Alaptevékenysége: a fiatal amatőr zenészeket, zenekarokat figyelemmel kísérő szervezet, alkalomszerűen fellépéseket szervez, általában közösségi eseményeken.

Kondorosi Citerazenekar
Tagjainak száma: 6 fő
Alaptevékenysége: A citerazene népszerűsítése Kondoros színeiben, fellépéseken való részvétel, tanítás.

Kondorosi Foltbetyárok Klub
Alapítás éve: 2004
Tagok száma: 9 fő
Alaptevékenysége: iparművészeti klub, foltvarrás-patchwork.

Kondorosi Horgász Egyesület
Alapítás éve: 1975
Tagok száma: 158 fő
Alaptevékenysége: tagjai horgászérdekeinek képviselete, kedvező horgászlehetőségek biztosítása. A horgászsport fejlesztése, népszerűsítése. A természet szeretetére és védelmére való nevelés.

Kondorosi Községi Gazdakör
Tagok száma: 38 fő
Alaptevékenysége: szakmai ismeretek bővítése, információ-szolgáltatás, gazdasági események ismertetése, gazdák érdekvédelme, kulturális programok, kiállítások, látogatások, bemutatók szervezése.

Kondorosi Községi Gazdakör Ifjú Gazda Tagozata
Tagok száma: 37 fő
Alaptevékenysége: szakmai ismeretek bővítése, érdekképviselet, kiállítások, látogatások szervezése.

Kondorosi Nagycsaládosok Egyesülete
Alapítás éve: 1990
Tagok száma: 90 család
Alaptevékenysége: Ifjúsági programok szervezése, családsegítés, érdekképviselet, értékfelmutatás.

Kondorosi Önkéntes Tűzoltó Egyesület
Tagok száma: 39 fő
Alaptevékenysége: Megszervezi és elvégzi az esetleges tűzoltási és kárelhárítási feladatokat, készenlét fenntartása nélkül. Községi rendezvényeknél, tűzijátékoknál helyszín biztosítása.

Kondorosi Polgárőr Egyesület
Alapítás éve: 1993
Tagok száma: 39 fő
Alaptevékenysége: A bűnözés csökkentése, a közösségi és személyi tulajdon fokozott védelme. A közbiztonság erősítése útján a lakosság biztonságérzetének növelése. A lakosság és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és együttműködés erősítése.

Kondorosi Falusi Turizmust Támogatók Közhasznú Egyesülete („Kon-Tour”)
Alapítás éve: 1998
Tagok száma: 17 fő
Alaptevékenysége: A falusi turizmus népszerűsítése, feltételeinek megteremtése, népművészeti, néprajzi, kézműves, kulturális és gasztronómiai hagyományokhoz kapcsolódó tevékenységeknek a bemutatása, ösztönzése.

Mini-Tini Aerobik Csoport
Alapítás éve: 2003
Taglétszám: 50 fő
Alaptevékenysége: A kondorosi gyermekek szabadidős tevékenységének, illetve a legtehetségesebbek országos versenyeken való megjelenésének biztosítása.

Mozgáskorlátozottak Békés megyei Egyesülete Kondorosi Helyi Szervezete
Alaptevékenysége: Eljárás a fogyatékkal élő emberek ügyeiben, érdekképviselet. Kulturális rendezvények szervezése, más hasonló tevékenységű civil szervezetek munkájának segítése.

Nagyra Nőtt Nebulók Klubja
Alapítás éve: 2005
Tagok száma: 25 fő
Alaptevékenysége: A klubtagok érdeklődési körének megfelelő előadások megtartásával gazdagítják ismereteiket.

Polgári Olvasókör
Alapítás éve: 1991
Tagok száma: 54 fő
Alaptevékenysége: Kulturális és karitatív tevékenység, klubélet.

Rózsa Pávakör
Alapítás éve: 1974
Tagok száma: 14 fő
Alaptevékenysége: Magyar és szlovák népdalok tanulása, éneklése, népszerűsítése.

Széchenyi István Lótenyésztési Egyesület
Alapítás éve: 1989
Tagok száma: 60 fő
Alaptevékenysége: Lovas bemutatók, lovas kocsis felvonulások szervezése, a kettős fogathajtás népszerűsítése, amatőr versenyeken való részvétel.

Szlovák Klub
Alaptevékenysége: Hagyományőrzés, a szlovákság nyelvének ápolása, a szomszéd falvak szlovák lakosságával való kapcsolattartás, tapasztalatcsere.

Közfeladatot kizárólag az önkormányzat és a Kondorosi Közös Önkormányzati Hivatal lát el.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Számos egyesület, alapítvány és civil szervezet végez feladatokat Kondoroson. Ezek mindegyike speciális feladatokat lát el, tagjai érdeklődési, tevékenységi körének megfelelően.

A teljesség igénye nélkül néhány ilyen szervezet:

1. Alkotó Művészek Egyesülete
2. Kondorosi Citerazenekar
3. Legendák Földje Közhasznú Alapítvány
4. Kondorosiak Baráti Köre Közhasznú Alapítvány
5. Kondorosi Szlovák Klub
6. Kondoros és Hanhofen Testvértelepülés Baráti Társaság Egyesülete
7. G – M Alapítvány a Tehetségekért
8. Alapítvány a Kondorosi Általános Iskolásokért
9. Kondorosi Polgárőr Egyesület
10. Kon –Tour Kondorosi Falusi Turizmust Támogatók Közhasznú Egyesülete
11. Kondorosi Kick – Boksz Egyesület
12. Kondorosi Testedző Egyesület
13. Önkéntes Tűzoltó Egyesület
14. Széchenyi István Lótenyésztési Egyesület
15. Kondorosi Női Kézilabda Klub
16. Kondorosi Gazdák Vadásztársaság
17. Kondoros Nagycsaládosok Egyesülete
18. Községi Gazdakör Kondoros

A példaként felsoroltak is bizonyítják, milyen sokszínű és tevékeny a lakosság a településen. Az Önkormányzattal szemben jelentős feladatot támaszt e nagyszámú és sok polgárt megmozgató, öntevékeny szerveződések támogatása, a működési feltételek megteremtése.

Kondoros Önkormányzata részben kötelező, részben önként vállalt feladatként több intézményt is fenntart. Ezen intézmények feladata az oktatás, nevelés, a településen lakók kulturális igényeinek kielégítése, és különféle szolgáltatások végzése.

A településen a 2001-es népszámlálás szerint 3866 fő tartozott valamilyen egyházhoz, felekezethez, ebből 2471-en voltak evangélikusok, 1180-an katolikusok (1175 fő római katolikus és 5 fő görög katolikus), 124-en pedig reformátusok. 91 fő az előbbiekhez képest más felekezetű volt, 1299-en nem tartoztak egyházhoz, felekezethez, 736-an pedig nem kívántak a vallási hovatartozás kérdésére válaszolni.

A történelmi múltból fakadóan a település legnagyobb vallási közösségét az evangélikusok képezik. Ez részben összefüggésben áll azzal a ténnyel, hogy az 1875-ös alapítású település lakosságán belül nagy számban voltak a szarvasi betelepülők, akiknek tekintélyes részét – részben szlovák származású – evangélikusok tették ki.

Az evangélikus egyház napjainkban is aktív életet él, vezetői – élükön Tuska Tibor lelkésszel – erőteljes közösségi munkát fejtenek ki. Istentiszteletre minden hét vasárnapján 10 órakor kerül sor, havonta egy alkalommal, úrvacsorával egybekötve. Gyermekistentiszteletre szintén minden hétvégén összegyűlnek a gyülekezeti teremben, a híveknek áhítatot hétfőtől péntekig a Nyugdíjasházban 8 órai kezdéssel tartanak. Az evangélikus egyházhoz kötődik a Kondorosi Evangélikus Egyházközségért Alapítvány, amely anyagilag is támogatja a hívők egyes csoportjait, az egyházi énekeket templomi és ünnepi alkalmakkor megszólaltató Evangélikus Énekkar, illetve a lelkész által vezetett Gitársuli is.

A katolikus egyház a környékbeli birtokosok, illetve vezető értelmiségeik katolikus többségének köszönhetően előbb épített magának templomot a településen, mint az evangélikusok. Az 1884-ben felszentelt épületet, amely a belsejében a budapesti Belvárosi plébániatemplom szobrait, képeit őrzi, 1894-ben kibővítették majd az 1960-as években renoválták. Az Arany Gábor plébános által vezetett hívek vasárnaponként fél 11-kor, hétköznaponként pedig fél 8-tól gyűlnek össze misére.

Az említett egyházaknál jóval kisebb számban, de a baptisták is képviseltetik magukat (Kondorosi Baptista Gyülekezet), illetve saját imaházzal bír a Hetednapi Adventista Egyház is.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az **Mötv.** lehetőséget adott az önkormányzatoknak a különböző társulásokban való részvételre, azokkal egységes szervezet alkotására, melyek alapvető célja a gazdaságosság, a hatékonyság növelése és a megfelelő forráskoordináció. Emellett Kondoros Önkormányzata aktív részese, formálója a kistérségnek.

Ezen lehetőséggel Kondoros Önkormányzata is megfelelően élt. A legfontosabb társulások:
Körös- Szögi Kistérség Többcélú Társulása
Kondoros-Kardos Közoktatási Intézményfenntartó Társulás
Orosháza és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás
Gyomaendrődi Térségi Kommunális Szolgáltató Társulás
Körös Völgyi Hulladékgazdálkodási Rekultivációs Önkormányzati Társulás

Az önkormányzatok egyik sajátossága, hogy regionális vagy térségi feladataikat leghatékonyabban közös összefogással képesek végezni. Különösen a nagy szolgáltató rendszerek fejlesztésénél, működtetésénél indokolt az önkormányzatok térségi együttműködése.

Kondoros Önkormányzatának Képviselő-testülete a szakmai társulásokon kívül lehetőségeihez mérten támogatja a helyi lakosság olyan öntevékeny társulásait is, melyeknek célja a helyi közügyek megoldására irányulnak, vagy segítik, támogatják az önkormányzatot vállalt feladatainak ellátásában.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Mivel Kondoroson a többségi magyarok mellett szlovák nemzetiségű, anyanyelvű és kulturális kötődésű lakosok is élnek, a településen Szlovák Önkormányzat is működik a Hősök tere 4-5. szám alatt. A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete összesen 4 főből áll, a helyi szlovákság elnöke Krajcsovicz Andrásné.
A Szlovák Önkormányzat programjai:
Július; Szappanfőzés
Október; Haluska Nap
December; Szlovák Nemzetiségi Nap és Bál

A nemzetiségi önkormányzat érdekképviseletet is ellát, képviseli a nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen működő civil szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszenek. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, lehetőségükhöz mérten támogatják a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.
A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek szerepe igen jelentős. A községben a Mozgáskorlátozott Békés Megyei Egyesület Kondorosi Helyi Szervezete működik. Munkájuk, összefogásuk jelentősen növeli a csoportba tartozók mindennapi életének megkönnyítését.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a település érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

Jelen Helyi Esélyegyenlőségi Program megírása előtt is megtartottuk HEP Fórumunkat, amelyen elhangzottak bekerültek a HEP-be.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az adatgyűjtés folyamán, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői, képviselői felé, megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az adatgyűjtés kiterjedt a kistérségi és helyi dokumentumokra, a Kondorost érintő területekre. Az adatgyűjtés folyamán mód volt megismerni a megkérdezett szervezetek jellemzőit, lehetőségeit, szabályozásukat és mindazt, amit eddig tettek és tesznek a saját területükön az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Példák, esetek tanulmányozása is megtörtént.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, a település honlapján közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt bizottsági és Képviselő-testületi üléseken történik beszámolás, és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése is.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települései önkormányzatainak HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Még mindig van egy réteg, akik tartósan munkanélküliek	információ-átadás, tájékoztatás munkalehetőségekről, munkahelyteremtés lehetőség szerint
Gyermekek	A hátrányos helyzetből jövők továbbörökítik a problémát, az ő gyermekeik közül kerülnek ki elsősorban a veszélyeztetett gyermekek	több figyelem a veszélyeztetett családoknak, tanácsadás az elérhető segítség lehetőségéről
Idősek	aktív, tevékeny időskor hiánya	mozgás-lehetőség, kirándulás, kulturális programok szervezése idősek számára
Nők	a nők érdekvédelmének hiánya, a nők elleni erőszak tabuként kezelése	széleskörű tájékoztatás az érdekvédelem lehetőségeiről
Fogyatékkal élők	hátrány a program-lehetőségek terén	sport- és kultúrprogram lehetőségének biztosítása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	munkalehetőség hiánya az alacsony képzettségű és a megváltozott munkaképességű vagy fogyatékkal élők számára korai fejlesztés lehetőségének szűkössége, rehabilitációs, habilitációs lehetőségek hiánya helyben	munkahelyteremtés a különböző célcsoportok számára rehabilitációs, habilitációs lehetőség megteremtése helyben

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a mélyszegénységben élők csökkentik a hátrányos helyzetük munkaerő-piaci hátrányait, javítják foglalkoztatási esélyeit.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára a társadalmi felzárkóztatás biztosítva legyen.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális helyzetének javítására, társadalmi szolidaritásának érvényesüléséhez.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a negatív diszkrimináció megszüntetését, foglalkoztatási és szociális helyzetének javítását.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők emberi méltóságának tiszteletben tartására, foglalkoztatási és egészségügyi helyzetének javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Közmunkából - munkába**
B	Feltárt probléma megnevezése	Vannak, akik „bennragadtak” a közmunkában, nem tudnak továbblépni a munkaerőpiacra
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Csökkenjen a közmunkában eltöltött idő, a közmunka csak átmeneti segítség legyen
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója (249. oldal Békés megye)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	célcsoport elérése, szükségletfelmérés kapcsolattartás - közfoglalkoztatottakkal – tájékoztatás álláslehetőségekről kapcsolattartás a foglalkoztatási osztállyal – mindig friss, aktuális álláslehetőségek kerüljenek továbbításra adatok gyűjtése – eredmények értékelése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Közfoglalkoztatottak átlagos száma évenként, és a közfoglalkoztatásból munkaerőpiacra lépők száma évenként
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Képzéssel a munkáért**
B	Feltárt probléma megnevezése	Alacsony iskolázottság, szakképesítés hiánya a munkanélküliek között
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A szakképzetlen munkanélküliek információhoz juttatása, hogy képzést szerezve javítsák munkaerő-piaci helyzetüket A szakképzetlenek arányának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója (249. oldal Békés megye)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	szükségletfelmérés, információszerzés képzésekről, tájékoztatók készítése, és eljuttatása az érintettekhez
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Képzésen résztvevők számának figyelése, elemzése. A résztvevők számával csökken a szakképzetlenek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Felelősséggel a gyermekekért**
B	Feltárt probléma megnevezése	Veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek magas száma
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számának csökkenése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2.7.2 pont
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	célcsoportok elérése együttműködés kialakítása életvezetési, háztartási, gyermeknevelési tanácsadáshoz kötött juttatások
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számának figyelemmel kísérése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**„Egyke” szülők**
B	Feltárt probléma megnevezése	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők között elsősorban egyedülállók a szülők
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Támaszt, segítséget nyújtani a célcsoportnak
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2.7.2.2 pont
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az egyedülálló szülők részére tanácsadás, tájékoztatás az elérhető lehetőségekről folyamatos kapcsolattartás bizalmi légkör kialakítása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Ebben az esetben nem beszélhetünk az érintettek számának csökkentéséről, az is eredmény, ha az érintettek bizalommal fordulnak hozzánk
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Tisztelet az időseknek**
B	Feltárt probléma megnevezése	aktív, tevékeny időskor hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idős korosztály megszólítása, lelki, fizikai közérzetük javítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2.7.2.3 pont
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Minden évben, az Idősek napja alkalmából az idősek meghívása egy műsorral egybekötött ebédre, kifejezve számukra, hogy szeretjük és megbecsüljük őket
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	az intézkedés eredménye adatokkal nem mérhető
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Mesés délután az idősekkel**
B	Feltárt probléma megnevezése	Egyedüllét, az idősek elszigetelődése, bezártsága
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	program biztosítása az időseknek, gyermekekkel való találkozás biztosítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2.7.2.3 pont
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	célcsoport megszólítása – meghívás a könyvtárba program biztosítása – mesemondó és versmondó verseny az iskolásoknak A verseny meghallgatása nyitott mindenki, így az idősek számára is
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az eredmény itt nehezen mérhető, hiszen az idősek részvétele sokszor nemcsak attól függ, hogy akarnak-e valahova menni, hanem a pillanatnyi eü. állapottól is
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Dolgozó nő**
B	Feltárt probléma megnevezése	A munkanélküliség magasabb a nők körében
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A munkanélküli nők számának mérséklése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2.7.2.4 pont
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	a munkanélküli nők elérése tájékoztatók, munka-lehetőségek eljuttatása az érintettekhez információk állandó frissítése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	női munkanélküliség adatai
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Női „NEM”**
B	Feltárt probléma megnevezése	Nők elleni erőszak tabuként kezelése, érdekvédelem hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az érintettek elérése, segítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2.7.2.4 pont
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A bajban, nehéz helyzetben lévő nők elérése, segítése az érintettek információval való ellátása bizalmi légkör kialakítása tájékoztatók kihelyezése, hogy a rejtőzködő érintettek is információhoz juthassanak
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Ennek a munkának az eredményessége nehezen mérhető amiatt, hogy eleve az esetek száma sem ismert, mert sokszor rejtve marad. Ennek ellenére a tájékoztatást végezni kell, hogy az információ eljuthasson az érintettekhez.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Én is jövök!**
B	Feltárt probléma megnevezése	Hátrány a program-lehetőségek terén
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	sport-programlehetőség biztosítása fogyatékkal élők számára
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2.7.2.5 pont
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	kick-boksz bemutató nap szervezése fogyatékkal élők meghívása, bevonása a programba a program fenntartása, évenkénti megszervezése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A programon megjelenő érintettek számával mérhető
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	**Kihelyezett könyvtár**
B	Feltárt probléma megnevezése	fizikai akadálymentesítés hiánya a könyvtárban
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	lehetőség megteremtése a könyvtári szolgáltatás elérésére a mozgásukban korlátozottak számára
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2.7.2.5 pont
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	„Telefonos ügyintézés” biztosítása könyvtári szolgáltatás elérésére A telefonon igényelt könyvek átvehetők a sportcsarnok földszintjén, ahol a lépcsőfeljárat indul a könyvtárba. „Ingyen könyvtár” biztosítása a Hősök terén, ahonnan elvihetők, és leadhatók a könyvek regisztráció nélkül is
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Itt nem várható, hogy nagy számok jelentkeznek, de ha néhányan igénybe veszik ezt a lehetőséget, nekik már segítséget jelent. Az „ingyen könyvtár”-ban a könyvmozgás egyértelműen megfigyelhető
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedéshez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1												
2												
3												
…												
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Közmunkából a munkába	Cél, hogy a közmunkások közül minél többen megtalálják helyüket a munka világában	A közfoglalkoztatottak számának csökkentése, átsegítés a munkaerőpiacra	Kondoros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, és az adott évi költségvetés	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója	kapcsolattartás a Foglalkoztatási Osztállyal, tájékoztatás munkalehetőségekről	polgármester	2028.12.31.	A közmunkások számának csökkenése, figyelve, hogy hányan helyezkednek el sikeresen	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns
2	Képzéssel a munkáért	A szakképzetlen munkaerő információhoz	A szakképzetlen munkanélkü-	Kondoros Város Integrált	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos	tájékoztatás az érintettek részére	polgármester	2028.12.31.	képzésben résztvevők számának	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns

		juttatása, képzése, hogy javuljon munkaerőpiaci helyzetük	liek számának csökkentése	Településfej-lesztési Stratégiája, és az adott évi költségvetés	Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója	elérhető képzésekről			figyelése			
3												
...												
	II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Felelősséggel a gyermekekért	A védelembe vett, veszélyez-tetett vagy hátrányos helyzetű gyermekek családjának segítése	A célcsoport elérése, életvezetési tanácsadáshoz kötött juttatások	Kondoros Város Integrált Településfej-lesztési Stratégiája,	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója	célcsoport elérése, tanácsadás, adományozás megszerve-zése	polgár-mester	2028.12.31.	tanácsadáson résztvevők, adományo-zásban része-sülők száma	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns
2	„Egyke” szülő	Az egyedülálló szülők elérése, segítése	Az érintettek részére tanácsadás, tájékoztatás	Kondoros Város Integrált Településfej-lesztési Stratégiája,	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója	Az egyedülálló szülők segítése, tájékoztatás a lehetőségek-ről	polgár-mester	2028.12.31.	tanácsadáson résztvevők száma	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns
3												
...												
	III. A nők esélyegyenlősége											
1	Dolgozó nő	a munkanél-küli nők elérése, támo-gatása az álláskeresésben	A munkanél-küli nők számának mérséklése	Kondoros Város Integrált Településfej-lesztési	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési	a munkanél-küli nők elérése, tájékoztatása álláslehető-	polgár-mester	2028.12.31.	A munka-nélküli nők százalékos arányának csökkenése	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns

				Stratégiája,	Koncepciója	ségekről, és elérhető szolgáltatá-sokról (óvoda, bölcsőde, napközi)						
2	Női „NEM”	Mondjunk nemet a nők elleni erőszakra	A bajban lévő nők segítése	Kondoros Város Integrált Településfej-lesztési Stratégiája,	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója	A bajban, nehéz helyzetben lévő nők elérése, segítése, információ-val való ellátása	polgár-mester	2028.12.31.	Itt az eredmény nem mérhető, hiszen az esetek száma sem ismert	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns
3												
...												
	IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Tisztelet az időseknek!	Az idősek sokszor egyedül maradnak, elszigetelődnek, passzívvá válnak	az idős korosztály megszólítása, lelki és fizikai közérzetük javítása	Kondoros Város Integrált Településfej-lesztési Stratégiája,	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója	Az Idősek Világnapja alkalmából az idősek meghívása, vendégül látása (műsor és ebéd)	polgár-mester	2028.12.31.	résztvevők száma	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns
2	Mesés délután az idősekkel	Program az időseknek a könyvtárban	program biztosítása az időseknek, hogy kimozdulja-nak otthonról	Kondoros Város Integrált Településfej-lesztési Stratégiája,	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója	Az általános iskolai tanárok és a könyvtár bevonásával a vers- és mesemondó verseny	polgár-mester	2028.12.31.	résztvevők száma	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns

						nyitottá tétele az idősek számára, hogy gyerekekkel találkoz-zanak						
3												
...												
	V. A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége											
1	Én is jövök	program- és mozgáslehető-ség biztosítása fogyatékkal élők számára	A fogyatékkal élők bevonása a sport egyik lehetőségébe	Kondoros Város Integrált Településfej-lesztési Stratégiája,	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója	Kick-boksz nap szervezése, és a fogyatékkal élők bevonása, hogy necsak nézők legyenek	polgár-mester	2028.12.31	résztvevők száma	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns
2	Kihelyezett könyvtár	fizikai akadály-mentesítés hiánya a könyvtárban	lehetőség megteremtése a könyvtári szolgáltatás elérésére a mozgásukban korlátozottak számára	Kondoros Város Integrált Településfej-lesztési Stratégiája,	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciója	„telefonos ügyintézés” biztosítása könyvtári szolgáltatás elérésére	polgár-mester	2028.12.31.	itt nem várhatók nagy számok, de azoknak, akik ezt a lehetőséget igénybe veszik, azoknak ez öröm lehet	erőforrások rendelkezésre állnak	az intézkedés fenntartható	nem releváns
3												
...												

3. Megvalósítás

A programok leírása után, és a megvalósítás előkészítése, folyamata előtt szeretnénk leírni, hogy annak ellenére, hogy tudjuk, nagyon sok teendőnk van még az esélyegyenlőség megvalósítása terén, úgy gondoljuk, hogy jó úton haladunk. Egy kisváros vagyunk Békés vármegyében. Ami egyik szempontból jó dolog, az másik szempontból hátrány. Kondoros egy képzeletbeli kör közepén van. 5 város van a közelünkben; Békéscsaba, Szarvas, Orosháza, Gyomaendrőd, Gyula. Munkahelyek szempontjából ez nagyon jó, mert 45-50 km-en belül vannak munkahelyek, ahova be lehet járni dolgozni. Tehát munkahely szempontjából az 5 város közelsége pozitív. Viszont a fejlesztések terén ugyanez a dolog hátrány. Mind az 5 városnak megvan a maga vonzáskörzete. Nekünk nincs vonzáskörzetünk. A körülöttünk lévő kistelepülések másik nagyobb városhoz „húznak".

Mindezek ellenére úgy gondoljuk, hogy ha apró léptekkel is, de haladunk. Az előző HEP óta a bölcsődénk jelentősen bővült. A 26 férőhelyes bölcsődé 2 csoportszobával bővült, így ma már 40 kisgyermek ellátására képes. Ez nyilván nagyon sokat számít azoknak a kisgyermekes családoknak, ahol mindkét szülő szeretne dolgozni, és a gyermek elhelyezése másként nem megoldható.

A gyermekorvosi rendelő, védőnői szolgálat felújítása megtörtént.

Bár „kívülről" nem érkezik vállalkozás, ami munkahelyet teremtene, de ma már nemcsak a mezőgazdasági alkalmi munka létezik, mint munkalehetőség, hanem egyre több helyi vállalkozás van, amelyik 2-4, vagy akár 10-20 ember számára biztosít lehetőséget.

A civil szervezetekkel az önkormányzatnak hagyományosan jó a kapcsolata. Tudunk egymásról. Mindegy, hogy ki, hol észlel problémát, segítségre szoruló embertársat, a kapcsolatok révén (szakmaközi, jelzőrendszeri vagy egyszerű emberi kapcsolatok mentén) együtt keressük a megoldásokat.

Rendszeresen vannak közösségi és jótékonysági rendezvényeink, akcióink, ahol közösen teszünk a szűkebb és tágabb közösségünkért, és Kondorosért.

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,

- a HEP intézkedéseinek megvalósításában,az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre

- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

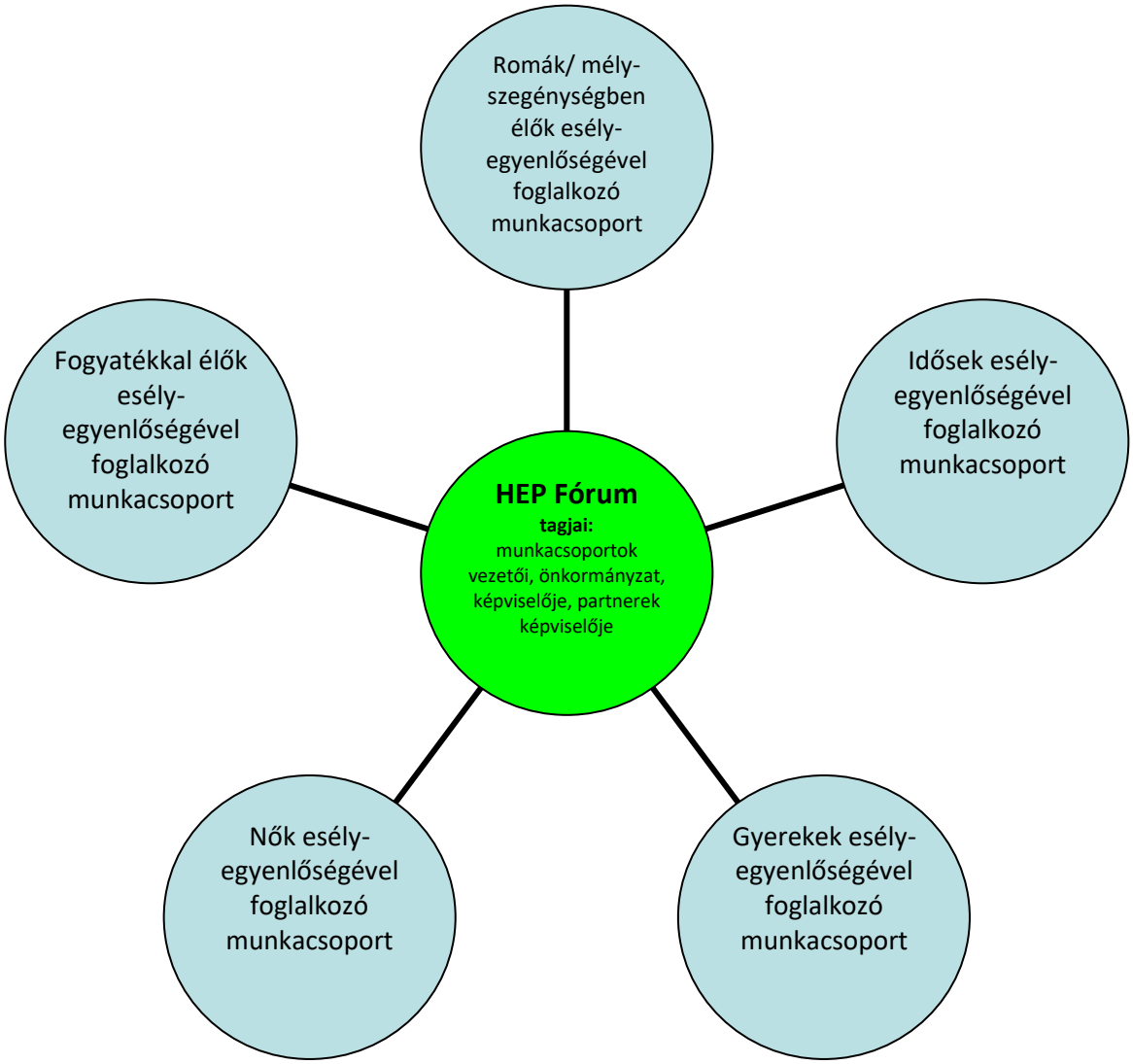

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz a HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Kondoros Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kondoros Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és …… számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Kondoros, 2025. november …

Ribárszki Péter
polgármester